

ΕΣΤΙΑ

ΕΚΔΙΔΕΤΑΙ ΚΑΤΑ ΚΥΡΙΑΚΗΝ

ΤΟΜΟΣ ΚΖ΄.

Συνδρομή ἑτησίαν: Ἐν Ἑλλάδι φρ. 12, ἐν τῇ Ἀλλοδαπῇ φρ. 20.— Αἱ συνδρομαὶ ἔρχονται ἀπὸ 1 Ἰανουαρίου ἕκαστος. Ἐτους καὶ εἶναι ἑτησίαν.— Πραγματοῦν Διευθ. Ὁδ. Παρθενάγωγείου 14.

8 Μαρτίου 1889.

ΧΡΟΝΙΚΑ ΤΗΣ ΒΑΣΙΛΕΙΑΣ ΤΟΥ ΘΩΩΝΟΣ

Ο ΠΑΠΟΥΛΑΚΗΣ

Δ΄.

Ἡ ἐν Μάνη στάσις τοῦ 1834. — Ἡ Φιλορθόδοξος Ἐταιρεία. — Πολιτικός αὐτῆς σκοπός. — Αἱ ἰδέαι τῆς. — Ἀνάλυσις τοῦ ὄγκου. — Ἡ ἄμπελος καὶ οἱ φύλακες. — Τὸ ὄψος τῶν Φιλορθόδοξων. —

Ὁ ὑπολαβάνων αὐτὸς θρησκευτικὸς ἀναθρασκισμός, ὁ ὁσημέραι ἐπιτεινόμενος ἕνεκα τῶν διαφορῶν πολιτικῶν περιστάσεων, ἐπεκράτει ἤδη πρὸ ἐτῶν. Ἡ ἐν Μάνη στάσις τοῦ 1834 εἶχεν ἀφορμὴν ἐν μέρει θρησκευτικὴν παρὰ τῷ ἀπλοικῷ ἀλλὰ δυσηνίῳ πληθυσμῷ τῆς περὶ τὸν Ταῦγετον χώρας διεδίδετο ὅτι ἡ κυβέρνησις ἐσκόπευε καταναγκαστικῶς νὰ ὑποχρεώσῃ τοὺς κατοικοὺς ὅπως βαπτίζωσι τὰ τέκνα των κατὰ τὸ δωδέκατον ἢ καὶ τὸ εἰκοστὸν πέμπτον ἔτος τῆς ἡλικίας των, μοναχοὶ δὲ τῶν διακλυθεισῶν μονῶν παρίσταντο εἰς αὐτοὺς τὸν Ὅθωνα ὡς Ἀντίχριστον καὶ ἀναρριπίζοντες τὸ πνεῦμα τῆς ἀντιστάσεως ὑπέσχοντο ταχεῖαν τὴν ἔλευσιν ῥωσικῆς ἐπικουρίας. Ἡ δὲ μυστικὴ ἐκείνη Φιλορθόδοξος Ἐταιρεία ἢ τότε συστηθεῖσα, ὡς καὶ προηγουμένως ἐλέγχθη, φαίνεται ὅτι δὲν ἔμεινεν ἀργὴ κατὰ τὸ κατόπιν χρονικὸν διάστημα, ἔχνη δὲ τῶν μωρῶν ἐνεργειῶν τῆς, ἢ τοὐλάχιστον τῶν ἐνεργειῶν διακλαδώσεως ἐκ τῆς αὐτῆς ρίζης ἀναουεῖσης ἀνευρίσκομεν ἀπὸ τοῦ 1839 καὶ ἐντεύθεν.

Ἐπειδὴ δὲ ἡ ἐταιρεία αὕτη διεδραμάτισε σπουδαιότατον μέρος κατὰ τὰ Χριστοφορικά καὶ ἐπειδὴ ἔργον αὐτῆς ἦτο ἡ ἐπακολουθήσασα ἐξέγερσις, δεῖον ν' ἀναγραφῶσιν ἐνταῦθα ὡπωσοῦν ἐν ἐκτάσει τὰ κατ' αὐτήν.

Κυρίως εἰπεῖν ἡ Φιλορθόδοξος δὲν ἦτο ἐταιρεία μυστικὴ συντεταγμένη καὶ ὀργανισμένη κατὰ τὸ σύστημα ἄλλων παρομοίων σωματείων, ἀλλὰ μάλλον ἀδελφότης ἢ κάλλιον πατρία ἀποτελουμένη ἐκ διαφορῶν στοιχείων, θρησκομανῶν καὶ ἀπαιδευτῶν, συνδεδεμένων πρὸς ἄλληλα διὰ τοῦ κοινοῦ φρονήματος καὶ διὰ τῶν κοινῶν προ-

λήψεων. Σκοπὸν εἶχε τὴν περιφρούρησιν τοῦ ἐν Ἑλλάδι ὀρθοδόξου θρησκευήματος ἀπειλουμένου δῆθεν ὑπὸ τῶν ἐπιβούλων ἐνεργειῶν τῶν ζένων ἑτεροδόξων, ἀλλ' ἐν τῷ σκοπῷ τούτῳ ὑπελάνθανε καὶ ἕτερός τις αὐτόχρημα πολιτικός, ἦτοι ἡ προσήλωσις τοῦ ἔθνους πρὸς τὴν μόνην ὀρθόδοξον ἐκ τῶν Μεγάλων Δυνάμεων, ἡ ἄμεσος αὐτοῦ ἐξάρτησις ἀπὸ τῆς ῥωσικῆς πολιτικῆς, ἐν ἀνάγκῃ δὲ καὶ ἡ ἀντικατάστασις τῆς βασιλευούσης ἐν Ἑλλάδι δυναστείας δι' ἑτέρας πρεσβευούσης τὸ ἀνατολικὸν δόγμα. Παρεκτός τούτου ἐπεδίωκον οἱ Φιλορθόδοχοι τὴν πραγματοποίησιν ἰδεῶν καὶ σχεδίων ὅπως ἀντιστρατευομένων πρὸς τὰ καθεστῶτα ἐν τῇ ἱεραρχίᾳ τῆς Ἐκκλησίας, ἐν τῇ διοικήσει τοῦ Κράτους, ἐν τῇ δικαιοσύνῃ, ἐν τῇ δημοσίᾳ ἐκπαιδεύσει. Ὁ πολιτικός σκοπὸς τῆς ἐταιρείας περιτράνωσ ἀπεδείχθη ἐκ τῶν ἀνακαλυφθέντων παρὰ διαφόροις τῶν μελῶν ἐγγράφων, ἐν τῇ ἐπισήμῳ δὲ ἀλληλογραφίᾳ πάσαι αἱ ἐνεργήσασαι τὴν καταδιώξιν τῶν ἐταίρων Ἀρχαὶ ὁμοθυμαδὸν καὶ ἀδιστάκτως ἀνομολογοῦσιν αὐτόν. Τὸ ὑπουργεῖον τῶν ἐσωτερικῶν ἔγραφε πρὸς τὸ τῆς Δικαιοσύνης μὲ τὴν συνήθη τότε ἐν τῇ δημοσίῳ ὑπηρεσίᾳ ὡπωσοῦν αὐθαίρετον ὑπὸ συντακτικὴν καὶ γραμματικὴν ἐποψίν γλῶσσαν: «Ἐκ τῆς ἀναγνώσεως τῶν ἐγγράφων ἐξάγεται ὅτι ὑπὸ τὸ πρόσχημα τῆς ὑπερασπίσεως τῆς ἐπιβουλευομένης ὀρθοδόξου πίστεως καὶ τοῦ ἐλληνικοῦ γένους συνεβουλεύετο πρὸς τοὺς μοναχοὺς καὶ τοὺς κληρικοὺς ἀπειθεῖα πρὸς τὰ καθεστῶτα.» Ὁ νομάρχης Ἀχαΐας καὶ Ἡλιδος ἔγραφε πρὸς τὸ ὑπουργεῖον τῶν ἐσωτερικῶν: «Σκοπὸς τῆς ραδιουργίας ταύτης εἶνε ὑπὸ τὸ πρόσχημα τῆς ὑπερασπίσεως τῆς ἀπειλουμένης δῆθεν θρησκείας, ὅπως πολιτικός, ἀντικείμενον ἔχων νὰ διαβάλλῃ τὴν ἐξουσίαν εἰς τὸν λαόν» καὶ πάλιν ἐν ἐτέρῳ ἐγγράφῳ αὐτοῦ: «τὸ ἐξαγόμενον τῶν ἀναγνωσθέντων ἐγγράφων εἶνε ὅτι τὸ ἀντικείμενον καὶ ὁ σκοπὸς τῆς συμμορίας ἦτο ἡ ἐπί προφάσει τῆς σωτηρίας τῆς ἐπαπειλουμένης δῆθεν θρησκείας μας διαβολὴ τῆς ἐξουσίας καὶ ὅλων ἐν γένει τῶν ἀπαρτιζόντων αὐτὴν προσώπων μέχρι τοῦ ἐσχάτου ὑπαλλήλισκου, ὡς διαφθορέων τῆς θρησκείας καὶ ὁπαδῶν τοῦ Ἀντιχρίστου καὶ

κατά συνέπειαν του τοιούτου κηρύγματος ή δηλ καταστροφή εν γένει των καθεστώτων.» Προς πληρεστέραν κατανόησιν των ιδεών και των φρονημάτων της περί ης ο λόγος εταιρίας παραθέτω την εξής ανακοσφαιώσιν εισηγημένην εξ έγγραφου του αυτού νομάρχου προς το επί των εσωτερικών ύπουργείον, διαβιβάσθέντος μετά την κατάσχεσιν και ανάγνωσιν των εγγράφων του εν Πάτραις Φλαμιάτου του κυριωτάτου έταίρου και άρχηγού μάλιστα των Φιλορθοδόξων. «Ιδού, γράφει ο νομάρχης, το εξαγόμενον εν γένει εξ όλων των κατασχεθέντων έγγραφων. Δυσφημίζεται και κατηγορείται ή κυβέρνησις της Α. Μ. μεθ' όλων άνεξαιρέτως των υπαλλήλων πολιτικών τε και στρατιωτικών ως ούσα όργανον ξένης πολιτικής, (της Άγγλίας) προς τον σκοπόν δε τούτον δι' όλων των πλαγίων και ήθικων μέσων διέφθειρε τάς συνειδήσεις του λαού δια να γείνη ούτος Λουθηροκαλθίνος και να καταστραφῆ εις τον τόπον ή Χριστιανική Άνατολική θρησκεία. Λοιδορείται και εξυβρίζεται ή Ίερά Σύνοδος και οι Σεβασμιώτατοι Έπίσκοποι, της μέν αποκαλουμένης *μιαράς*, των δε τιτλοφορουμένων *κατασκόπων*, έχούσης και αυτής και των επισκόπων την έντολήν προς το καταστρέφειν την Άνατολικήν θρησκείαν ως και αυτή ή Κυβέρνησις, ως άνωτέρω. Δαβάλλεται το Σύνταγμα ως εφεύρεσις σατανική και υπό της άγγλικής ραδιουργίας εισαχθέν εις τον τόπον. Προτρέπονται οι κατοχούμενοι να μη όρκίζονται άλλως ουδέ προς ύπακοήν εις την Α. Μ. τον σεβαστόν ήμων βασιλέα και εις το Σύνταγμα. Κατηγορούνται όλα εν γένει της Ελλάδος τα διδασκτικά καταστήματα και αποτρέπεται ή νεολαία από του να σπουδάζη εις αυτά ως όντων των καθηγητών και διδασκάλων επίσης όργάνων έχόντων αποστολήν την διαφθοράν της νεολαίας προς καταστροφήν της Έκκλησίας και του Γένους. Ένταύθα παρατηρητέον ότι κατά την πρό της Έπαναστάσεως συνήθειαν, εις κανέν μέρος της άλληλογραφίας αυτών των ανθρώπων δεν φαίνεται αποκαλουμένη ή ελληνική φυλή άλλως ειμή πάντοτε με την λέξιν *Γένος*. Παραγγέλλεται ή κήρυξις εις τον λαόν να μη ύπακούη εις τον περι στρατολογίας νόμον, διότι οι άξιωματικοί του ελληνικού στρατού εινε όλοι κατοχημένοι ως και οι λοιποί υπάλληλοι εις τον σκοπόν της ξένης πολιτικής και επομένως θέλουσι διαφθείρει τους στρατολογουμένους νέους και καταστήσει αυτούς Λουθηροκαλθίνους. Δυσφημείται και διαβάλλεται το ιερόν πρόσωπον της Α. Μ. του τρισεβάστου ήμων βασιλέως ως ύπαγομένου δια τους αυτούς σκοπούς υπό πνεύμα της ξένης πολιτικής και ιδού ή ρητή φράσις: «*Εις την πολιτικήν αυτού (του Γένους) κεφαλήν την*

όποιαν έστειλεν ο Θεός ουχι κατ' ευδοκίαν, αλλ' εν όργη μεγάλην.» Ίδου και άλλη περικοπή εξ έπιστολής του Φλαμιάτου: «*και μάλιστα όταν εξ αυτής της άρχης και δια κοινής συμφωνίας των πρωτευνότων αυτός ο διαταγμός ενεργείται.*» Προσβάλλονται οι Νόμοι του Έλληνικού Κράτους ως σατανικών έργων της επίσης προσβαλλομένης πρώην Άντιβασιλείας και τέλος λοιδορείται και δυσφημείται ο ελληνικός άγων ως έργον σατανικών, του όποιου όλα τα λοιπά του γένους δυστυχήματα εινε άπόρροια. Και τούτο εν συνόψει άλλ' ακριβώς εινε το περιεχόμενον όλης εν γένει της άλληλογραφίας της προκειμένης εταιρίας, ή δε ενεργεία της, κατ' αυτήν την άλληλογραφίαν, ήτο δια κηρύγματος εις τον λαόν και δια ιδιαιτέρως μυστικής κατοχησεως πολλών εκ των του λαού, όπως φρονηματισθη ούτος κατά το πνεύμα αυτών και έλλη εις στάσιν προς άναντροπήν των καθεστώτων.» Ειδικώτερον δε και λεπτομερέστερον διατυπώνται αι ιδέαι των Φιλορθοδόξων περι του εσωτερικού εν γένει όργανισμού του Κράτους εν περιέργω τινι εξηγητική σημειώσει άνευρεθείση μεταξύ των εγγράφων του Φλαμιάτου και έχούση ως εξής: «*Όρκίζομαι να φυλάττω πίστιν εις την πατρίδα.* Πότε; όταν οι πατριώται ως Χριστιανοί όρθόδοξοι και υπόδουλοι διατηρώσι τά της Αγίας και Ίεράς ήμων θρησκείας δόγματα, ήτοι κατ' τάς έρμηνείας του Αγίου και Ίερού Ευαγγελίου και κατ' τους Αποστολικούς και Συνοδικούς κανόνες. Επίσης να φυλάττω πίστιν εις τον Βασιλέα όταν έπαγρυπνή και προστατεύη την θρησκείαν μας, διατηρή και υπερασπίζη ασφαλώς την τιμήν ζωήν και ιδιοκτησίαν όλων των υπηκόων εξίσου, ως υπεσχέθη δια της πρώτης προκηρύξεως του άμα επάτησε το έδαφος της Ελλάδος. Επίσης ύπακοήν εις το Σύνταγμα, όταν οι Ύπουργοί, Γερουσιασταί, Βουλευταί και άπαντες οι υπάλληλοι επαγρυπνώσι και προσπαθοῦν δια το γενικόν συμφέρον, διατηρούντες με όλην την ακρίθειαν μόνην την δικαιοσύνην, αλήθειαν και εύταξιαν, αποφεύγοντες την ιδιοτέλειαν, φιλοδοξίαν, αίσχροκερδείαν, μεροληψίαν, έχθροπάθειαν, εκδικήσεις κτλ. να μη επηρεάζωνται από τάς εξωτερικάς επεμβάσεις, δι' ών επήγασαν αι ληστρικά άλληλομαχίαι και τα κόμματα, άτινα εάν δεν προληφθώσι και συμβιβασθώσι κατ' τον λόγον άναντιρρήτως και βεβαίως θα φέρωσι κάκιστα αποτελέσματα, τόσον εις την ιεράν θρησκείαν μας τελείαν εξόντωςιν, ως παρατηρούμεν ήμέρη τῆ ήμέρη παράλυσιν, όσον και εις όλον το έθνος τελείον όλεθρον και αφανισμόν, ο μη γένοιτο. Και εισέτι όφείλουν οι προρρηθέντες κύριοι και οι εν τοις πράγμασιν άπαντες να υπερασπίζωσι δια της

μελέτης του βιβλίου του λεγομένου Θεάτρον Πολιτικόν. Επίσης ύπακοήν εις τους Νόμους του Βασιλείου, όταν τελειοποιηθώσι και γείνωσι κατακληπτικώτεροι και δικαιότεροι ως προς τους χριστιανούς Έλληνας και χωρίς να τους δικαστρέφουν και τροπολογούν μυριοπλασίως δια της άνακιδούς και ψευδεστατης λογοδιαρροίας των οι δικηγόροι, οτινες ου μόνον κατοχυρώσαν και επώχυναν τον λαόν, πρό πάντων δε τον έκακοςυνειθισαν εις διεφθαρμένην διαγωγήν ένακα της αίσχροκερδείας των, επίσης ενεφανίσθησαν τοιούτοι και πολλοί των υπαλλήλων. Όθεν ούτω πως διαγοντας το ελληνικόν έθνος ύπαρχει έλπίς αποκαταστάσεως και σωτηρίας; ποτέ δεν το έλπίζω και ειθε να είμαι άπατημένος!

«*Εν τούτοις κατ' αυτόν τον τρόπον να όρκισθώμεν και όταν αυτά και όσα άλλα αγαθά διαρθωθώσι, τότε αναμριθόλωσι και χωρίς να θέλωμεν, έκαστος πολίτης θέλει εκπληροί εύσυνειδώς, προθύμως και εύχάριστως τά καθήκοντά του, ο έστι πιστιν εις την πατρίδα και τον Βασιλέα ύπακοήν εις το Σύνταγμα και εις τους καταλλήλους δικαίους νόμους και εύκαταλήπτους, έως ου βαθμηδόν να προχωρήση το έθνος εις την έντελή δικαιοσύνην, αλήθειαν και εύταξιαν, ειθε ειθε!..»*

Εκ της άσυναρτήτου ταύτης εν πολλοίς σημειώσεως, ήτις εινε άνάλυσις του όρκου των δημοσίων υπαλλήλων καταφαίνεται μεν το συγκεχυμένον των ιδεών των επικρατουσών εις το πνεύμα των Φιλορθοδόξων, αλλά καταφαίνεται ένταυτῶ και σφοδρά αυτών έχθροπάθεια κατ' της κυβερνήσεως εν γένει και πάντων των όργάνων αυτής ως και ή δυσπιστία προς τον άνώτατον της πολιτείας άρχοντα. Ζωηρός πόθος μεταβολής και διαρρυθμίσεως του Κράτους συμφωνοτέρας προς τάς θρησκευτικάς πεποιθήσεις των ή μάλλον τάς φαντασιοπληξίας των προκύπτει ανά μέσον των άσυντάκτων αυτών γραμμών και τον πόθον τούτον προσιπάθουν παντί σθίνει να γενικεύσωσι παρά τῶ λαῶ και να εξαψώσιν αυτόν δι' άκαμάτου προτυλισμού και δια κατοχησεως. Και δεν ήτο μεν, ως προείπον, συντεταγμένη ή Έταιρία των Φιλορθοδόξων κατ' το υπόδειγμα άλλων μετ' αύστηράς προβλέψεως και έντελείας διοργανισμένων, σκοπόν σταθερόν και ακριβώς διαγεγραμμένον έχουσών και δια τούτο πολλά και μεγάλα κατοργασμένων, διότι οι ιδρύσαντες και διευθύνοντες αυτήν άπαιδευτοι φαντασιοκόποι δεν έκέκτηντο τάς άρμοδίους γνώσεις και την δέουσαν έμπειρίαν, ίσως δε και αυτό το άπαιτούμενον ψυχικόν σθένος εν τούτοις όμως δεν παρέλειψαν και αυτοί να περιβάλλωσι τάς ενεργείας των δια του μυστικισμού του άπαρακινήτου όπως σαγηνεύη και έμποιῆ ζωηροτέραν έντύπωσιν εις

το πνεύμα του άπλοϊκού πλήθους. Αι ανά την Πελοπόννησον κυρίως διεσπαρμένοι αδελφότητες των Φιλορθοδόξων καθήκον είχαν να συνέρχωνται έκάστοτε εις αγενικήν πατριωτικήν συνέλευσιν, ήτις να διορίζη και *φύλακα* της άμπέλου δια να μη βλάπτηται από τά θηρία.» Είχεν δε αι τοιαύται συνέλευσεις καθήκοντα και άσχολίας λίαν περιέργους, ως εξαγεται εκ των εξής σημειουμένων παρά πόδας της άνωτέρω άνάλυσεως του όρκου, της εύρεθείσης μεταξύ των εγγράφων του Φλαμιάτου. Σημειούνται πρώτον ο κατάλογος «των συνερχομένων όπως σχηματίσωσι συνέλευσιν παρά τινι των συμπολιτών, ως κάτωθεν, οτινες θέλουσι συσκέπτονται, ενεργούντες προθύμως τά της πατρίδος γενικά συμφέροντα.» Έπειτα δε ο κατάλογος ατών αι σπουδαίων άντικειμένων» άτινα εισί:

α') ο διορισμός των άξιωτέρων, τιμιωτέρων και πιστών άμπελοφυλάκων χρονικώς, οτινες να περιορισθώσι (;) δια την έκατάχρηστον και άσφαλή διατήρησιν των.

β') ή φροντίς δια τον έρχομόν των δύο Διδασκάλων.

γ') ή ταχίστη εισπραξις των όφειλομένων χρημάτων παρά της κοινότητος να δοθώσι προς ους ανήκουν κατ' την έννοιαν των δικαστικών τριών άποράσεων ένακα άποφυγής πολλών ένδεχομένων έναντιών συμβεβηκότων, ταυτέστι εξόδων κόπων κατοχησιών κτλ. κτλ.

δ') Οι έχοντες πατριώται μεταξύ των φιλονεϊκίας, διαφοράς ένακα δόσοληψιών, ειτε όποιον άλλο άντικείμενον να παρουσιάζωνται και αναφέρωσι τά δίκαια των ένώπιον της ειρημένης πατριωτοσυνελεύσεως, όπως τους συμβιβάζη αποδίδοντας έκάστου το δίκαιον προς άποφυγήν των περαιτέρω έναντιών ο έστι κόπων, χρονοτριβής, έξόδων, θεατρισμού και των γεννηθησομένων μνησικακιών συν των λοιπών, διότι τούτου μη γινόμενου, επί τέλους αναμριθόλωσι θα μείνωσιν μεταμελημένοι και οι έχοντες γνώσιν ως τά προστοχάζωνται.»

Φαίνεται ότι τοιαύται συνέλευσεις συνέρχοντο τῶ όντι εις τινα μέρη και ιδίως εν Γορτυνιά, ένθα πρωτηγωνίσται εις των σφοδρά ζηλωτών έταίρων, όνόματι Σαράντος Λεοναρδόπουλος, πολλάκις εν τοις ειρημένοις έγγραφοις μνημονεύμενος. Αι αναφερόμεναι δε άνωτέρω εκφράσεις *φύλακα* της *άμπέλου* και *θηρία* εινε συμβολικαί, διότι οι φιλορθόδοξοι μετεχειρίζοντο εις την άλληλογραφίαν των τοιαύτας εκφράσεις συνθηματικάς και ύφος αινιγματώδες και αποκαλυπτικόν, πεπληρωμένον δια παντοίων εκ της Γραφής ρητών. Ούτως εις έπιστολήν εκ Πατρών απευθυνομένη προς τινα ιερομόναχον εις την παρά την Λεβαδείαν μονήν του Όσίου Λου,

καὶ διαμένοντα ἀναφέρεται ὅτι «ὁ σίτος εἶνε ἄφθονος» καὶ ὅτι «ἡ ἄμπελος ἔχει καλῶς» εἰς ἄλλην δ' ἐπιστολὴν δι' ὑπαινιγμοῦ λίαν διαφανοῦς ὁ βασιλεὺς ἀποκαλεῖται ἀνοητὸς Ἐωσφόρος. Ἄλλὰ πρὸς ἀπόγευμα τοῦ ὕψους καὶ πρὸς ἔνδειξιν ἄμα κατάφωρον τῆς φρενοπαθείας τοῦ ἡγέτου τῶν Φιλορθοδόξων Φλαμιάτου, παραθέτω ἐνταῦθα περικοπὰς ἐκ μακρὰς αὐτοῦ ἐπιστολῆς χρονολογουμένης ἐκ Πατρῶν ἀπὸ 22 Φεβρουαρίου 1852 καὶ ἀπευθυνομένης πρὸς τινὰ Παρθένιον εἰς τὴν μονὴν Ἀγίου Ἀθανασίου. «Εἰς τοιαύτην τρομερὰν ἐποχὴν, γράφει ὁ Φλαμιάτος, ἀπαιτεῖται μεγάλη καὶ ἀδιάλειπτος σκέψις εἰς ὅλους τοὺς ὀρθοδόξους, ἐπειδὴ ἐπαπειλεῖται μεγάλη καὶ φοβερὰ ὀργὴ εἰς ὅλον τὸν κόσμον καὶ πρὸ πάντων εἰς ὅσους Χριστιανοὺς γίνονται ἐκ Θεοῦ ἀποστάται διὰ πλάνης καὶ ἀνομίας, ὡς εἶπεν ὁ Κύριος: «Πλὴν τοὺς ἐχθροὺς μου ἐκείνους, τοὺς μὴ θελήσαντάς με βασιλεῦσαι ἐπ' αὐτούς ἀγάγετε ὧδε καὶ κατασφάζετε ἔμπροσθέν μου.» Ἡ αὐτὴ ὀργὴ κατὰ τὸ μάλλον καὶ ἤττον ἐπαπειλεῖται καὶ εἰς ὅσους Ἱερεῖς καὶ Ποιμένας θεωροῦσιν αὐτὸν τὸν πόλεμον τῆς ἀποστασίας καὶ ἀδιαφοροῦσιν. . . . Ἡ πραγματικὴ ἀπόδειξις τῆς πρὸς τὸν Θεὸν ἀγάπης ἐστὶν ἡ ὑπεράσπισις τῆς αὐτοῦ Ἐκκλησίας, ἣτις ἐστὶ σῶμα Χριστοῦ. Μὴ παύσητε διὰ τοῦτο ἀνακαλύπτοντες τὴν ἐκ τοῦ αἰσθητοῦ Σατανᾶ τῆς Ἀγγλίας κατὰ τῆς Ἐκκλησίας καὶ τοῦ Γένους ἐπιβουλὴν, ἢ ὅποια προοδεύει ἀδιαλείπτως, ἢ ὅποια ἔφευγεν ἐπὶ Ἀντιβασιλείας τοιούτους ὀλεθριωτάτους καὶ διαβολικοὺς νόμους, διὰ τὴν τελείαν κατάργησιν τῆς Ἐκκλησίας καὶ τὸν ἀφανισμόν τοῦ Γένους. Ὡστε γίνεται πολὺ πιθανὸς ὁ φόβος ὅτι ὅσοι λαμβάνουσιν εἰς ταύτην τὴν ἐποχὴν, ἐν ἣ διατηροῦνται αὐτοὶ οἱ νόμοι, ὅποιας δὴποτε θέσεις καὶ ἀξιώματα διὰ τῆς ἀρχῆς, ὅλοι πίπτουσιν ἀνεπαισθήτως εἰς τὴν ἄρησιν τῆς πίστεως καὶ ὑπὸ τὴν αἰχμαλωσίαν τοῦ νοητοῦ ἐχθροῦ. Αὐτὸς ὁ ἐχθρὸς ἔκοψε πρὸ πολλοῦ καὶ ὅλην τὴν κεφαλὴν τῆς Ἐκκλησίας, ὅποιοι οἱ Ἀρχιερεῖς, ἐκτὸς 3 ἢ 4 Σαδδουκαίων ἐν Ἀθήναις, οἱ ὅποιοι φέρουσιν ὑπακοὴν εἰς αὐτὸν τὸν ἐχθρὸν ἐνεργοῦντες τὰ ὅσα αὐτὸς θέλει. Αὐτὸς ἔκοψε πρὸ πολλῶν ἐτῶν καὶ ὅλην τὴν κεφαλὴν τοῦ λαοῦ, ὅποιοι πρὸς τοῖς ἄλλοις οἱ κήρυκες καὶ οἱ διδάσκαλοι, ἔχων αὐτὸς μόνος τόσον πλῆθος ὄρων, ἐξ ὧν ἐκλέγει καὶ ψηφίζει ὅλους τοὺς ψευδοκλήρυκας καὶ ψευδοδιδασκάλους, τοὺς ὅποιους ὅλους βραβεύει ἐκ τοῦ ταμείου, ἐνεργοῦντες ἀδιαλείπτως μετὰ μεγάλου πόθου καὶ ζήλου τὴν πλάνην, τὴν ἀνομίαν καὶ ὅλην τὴν πνευματικὴν καὶ σωματικὴν ἀπώλειαν καὶ ἀφανισμόν ὅλου τοῦ ἐκλεκτοῦ λαοῦ. Ἡ ἐπιβουλὴ ὑπάρχει τόσον φοβερὰ καὶ φρικτὴ καὶ ἔλαβε τοσοῦτην πρόοδον καὶ προκοπὴν, ὥστε

ἐφαίνετο ἀναγκαῖον ἵνα κηρύττη αὐτὴν βροντῶδης φωνῇ ἀπ' οὐρανοῦ ἀδαλείπτως ἡμέραν καὶ νύκτα. Γίνεται δὲ πολὺ πιθανὸς ὁ φόβος ὅτι ἀναφανήσονται σημεῖα ἐν οὐρανοῖς καὶ συγχρόνως ἡ μεγάλη καὶ φοβερὰ ὀργὴ τοῦ Ἀντιχριστοῦ. Πρόσεχε μὴ φανῆς ἀμελής περὶ τούτου ἐκ τοῦ κοσμικοῦ καὶ ἐχθρικοῦ φόβου, ἀλλὰ γενῶ ἐργάτης διδασκτικὸς καὶ πρόθυμος διὰ τῆς πρὸς τὸν Θεὸν ἀγάπης καὶ μισητῆς τοῦ Μεγάλου Ἀθανασίου ἐν ὠραιότητι, ἀγάπῃ καὶ ταπεινοφροσύνῃ, ἀνακαλύπτων καὶ στηλιτευτῶν τὴν πλάνην καὶ τὴν ἐπιβουλὴν καὶ ποιῶν τὴν διαμαρτύρησιν περὶ τῆς ἐκ τούτου ἐπομένης μεγάλης ὀργῆς. Καὶ ἂν εἰς τοῦτο τὸ ἔργον ἀπαντήσετε πειρασμοὺς ὑπὸ τῶν ἐχθρῶν καὶ διατελέσετε ἀκλόνητος, τότε πιστεύετε ὅτι ἐπιδαψιλεύεται περισσοτέρως ἢ χάρις ὡς μισητῆς τοῦ Κυρίου καὶ ὅτι ἀποθησαυρίζετε περισσώτερον μισθὸν μακαριότητος καὶ βραβεῖα κατὰ τοῦ νοητοῦ ἐχθροῦ.»

(Ἐπεταὶ συνέχεια).

ΧΑΡΑΛΑΜΠΗΣ ΑΝΝΙΝΟΣ.

ΧΑΡΑΛΔΟΣ

Ο ΗΓΕΜΩΝ ΤΩΝ ΒΑΡΙΑΓΩΝ

Βυζαντινὸν ἱστορῆμα.

(Συνέχεια, ἴδε προηγούμενον φύλλον).

Τὴν Κυριακὴν τῆς ἀπόκρουσιν οὐδόλως ἐκλουῦντο φίλοι (ἦτοι συνδαιτυμόνες ἐκ τῶν Μεγιστάνων) εἰς τὴν βασιλικὴν τράπεζαν, ἀλλ' ἠπλοῦτο κλητῶριον διὰ τοὺς πένητας ἐν τῇ ἀψίδι (τῷ προνάῳ) τῆς ἁγίας Σοφίας, ἢ τῷ Μιλίῳ, τοῦ Ἀνακτος ἐστιῶντος μόνον τοὺς συγγενεῖς αὐτοῦ καὶ οἰκείους.

Τὴν Τρίτην τῆς Τυροφάγου ἐκάλει τὸν Βασιλέα συν πάσῃ τῇ Συγκλήτῳ, ἦτοι μετὰ πάντων τῶν ἀνωτάτων Ἀρχόντων ὁ Ἀρχιεπίσκοπος Κωνσταντινουπόλεως ἐν τῷ εὐαγεῖ μεγάλῳ Πατριαρχεῖῳ, καὶ μετὰ τὴν ἱερὰν λειτουργίαν ἐτελεῖτο κλητῶριον ἐν τῷ μεγάλῳ Σεκρέτῳ τοῦ Πατριάρχου. Μετὰ δὲ τὸ κούφισμα τοῦ πρώτου μίσσου (ἦτοι ἀπαχθέντων τῶν ὀρεκτικῶν), εἰσήγετο ὁ Πρωτονοτάριος τῶν Πατριαρχείων μετὰ τοῦ ἀναλογίου αὐτοῦ, καὶ ἰστάμενος πρὸς τὰ εὐώνυμα τῆς βασιλικῆς τραπέζης, ἀνεγίνωσκε τὸν περὶ νηστείας λόγον. Καὶ πάλιν μετὰ τὴν εἴσοδον τῶν τυρσιπῶν ζωμῶν, εἰσήγοντο οἱ ψάλται ἄμφω (οἷτε ἀγιοσφιῖται καὶ ἀποστολιῖται) σὺν τῷ αὐτῶν Δομestικῳ, δώδεκα τὸν ἀριθμὸν, ἐπίσης καὶ ἰσαριθμοὶ ἀναγκῶνται σὺν τῷ αὐτῶν Δομestικῳ, οἵτινες πάντες ἡμοῦ ἦδον ἱερὸν ὕμνον κατὰ τὸ προσῆκον.

Τὴν δὲ Πέμπτην τῆς αὐτῆς ἑβδομάδος ἐκλείτο εἰς ἐστίασιν ἐν τοῖς μεγάλοις Ἀνακτόροις ὁ Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης μετὰ τῶν ὑπ' αὐ-

τοῦ ἐκλεγομένων Μητροπολιτῶν, εἰς οὓς προσετίθεντο Πρεσβύτεροι τῶν ναῶν τοῦ Παλατίου, ἠγούμενοι τῶν μεγάλων βασιλικῶν μονῶν, καὶ Σεκρετικοὶ παπάδες (γραμματεῖς τῶν Πατριαρχείων).

Κατὰ τὴν Κυριακὴν τῆς Ὀρθοδοξίας, ἑορτῆς ἰδρυθείσης, ὡς γνωστόν, ὑπὸ τοῦ Μιχαὴλ καὶ τῆς Θεοδώρας ἐπὶ τῇ ὀριστικῇ ἀναστηλώσει τῶν εἰκόνων, μετὰ τὴν ἐκ Βλαχερνῶν εἰσέλευσιν τῆς φαινῆς λιτανείας καὶ τὴν ἱερὰν μυσταγωγίαν, ἐτελεῖτο κλητῶριον ἐν τῷ μεγάλῳ πατριαρχικῷ Σεκρέτῳ, δι' ἐξόδων τοῦ μεγάλου Οἰκονομίου (ταμείου τῶν Πατριαρχείων), εἰς ὃ παρεκάθητο πάντες οἱ πρωτεύοντες Μεγιστάνες.

Κατὰ τὴν ἑορτὴν τοῦ Εὐαγγελισμοῦ, μετὰ τὴν προέλευσιν ἐν τῷ ναῷ τῶν χαλκοπρατείων, εἰσήρχοντο οἱ Βασιλεῖς εἰς τὸ Ἀνάκτορον μετὰ πάσης τῆς παραδόξου Συγκλήτου (ἴσως περιδόξου) λαμπροφοροῦντες· ἐκεῖ δὲ ἀπετίθεντο πάντες τὰς ἑαυτῶν στολὰς, καὶ περιεβάλλοντο κεχυρωμένα σκαραμάγγια, μεθ' ὃ ἐτελεῖτο μέγα κλητῶριον ἐν τῷ περιφανεῖ Τρικλίνῳ τοῦ Ἰουστινιανοῦ.

Κατὰ τὴν Κυριακὴν τῶν Βαίων ἐτελεῖτο ἡ προέλευσις ἐν τῷ Θεοφυλάκτῳ Παλατίῳ. Οἱ εὐσεβεῖς Βασιλεῖς ἐκάθητο μετὰ τοῦ Πατριάρχου ἐν τῷ Χρυσοτρικλίνῳ, παρισταμένου παντὸς τοῦ Κουβουκλείου, εἰσήγοντο δὲ οἱ τέσσαρες Δομestικοὶ τῶν ταγματῶν (τῆς βασιλικῆς φρουρᾶς), οἱ δύο δὴμαρχοὶ (τῶν Βενέτων καὶ Πρασίνων) καὶ ὁ Χαρτουλάριος τῆς βασιλικῆς Σακέλλης (τοῦ ταμείου) μετὰ πάντων τῶν γηροκόμων καὶ ξενοδόχων τῶν εὐαγῶν οἰκῶν. Τούτων δ' εἰσκομισάντων τὰ τίμια σταυρία (τοὺς σταυροὺς), εἰσήγοντο πάντες οἱ Μάγιστροι, Ἀνθύπατοι, Πατρίκιοι καὶ Ὀφφικιάλιοι ἐνώπιον τοῦ Βασιλέως, ἡμφιεσμένοι τὰς λευκὰς αὐτῶν χλαμύδας, καὶ παρ' αὐτῶν ἐλάμβανον ἀνά ἐν σταυρίον, μεθ' ὃ ἐτελεῖτο λιτάνειος ὕμνωδία ἀπὸ τοῦ ναοῦ τῆς Θεοτόκου τοῦ Φάρου πρὸς τὸν ναὸν τῆς ἁγίας Τριάδος τῆς Δάφνης, καὶ μετ' αὐτὴν τέλος λαμπρὸν κλητῶριον ἐν τῷ τρικλίνῳ τοῦ Ἰουστινιανοῦ.

Κατὰ δὲ τὴν μεγάλην Πέμπτην τῆς περιφανοῦς καὶ ἱερᾶς ἑβδομάδος, ἐν ἣ ὁ τῆς θείας μυσταγωγίας παρὰ τῆς ἁγίας σοφίας ἐφήλωται δειπνος, ἐτελεῖτο προέλευσις παρακῆ (μετὰ πενήθμων στολῶν) ἐν τῷ λαμπρῷ Παλατίῳ, καὶ τὸ ἐσπέρας ἱερὰ εὐωχία ἐν τῷ τρικλίνῳ τοῦ Ἰουστινιανοῦ, εἰς ἣν μετὰ λειτουργίαν συνήρχοντο πάντες οἱ Συγκλητικοὶ περὶ τὴν ἐνάτην ὥραν (ἀπὸ τῆς ἀνατολῆς τοῦ ἡλίου, ἦτοι τὴν 5^{ην} Μ. Μ.), ταύτης δὲ συντελεσθείσης, ἀπήρχοντο πάντες λαμβάνοντες φατλία (λαμπάδας).

Τῷ δὲ ἁγίῳ καὶ τίμῳ Σαββάτῳ, ἀνοιγέντος τοῦ λαμπροῦ Παλατίου, τελεῖται προέλευσις

δημοσία πρὸς τὴν ἁγίαν Σοφίαν, καὶ ἀλλατομένης τῆς ἐνδοτῆς τῆς ἁγίας Τραπέζης (ὁ ἐν λόγῳ τάπης ἀνενεύτο ἐν πάσι τοῖς ναοῖς τῷ μεγάλῳ Σαββάτῳ, ἐν δὲ τῇ ἁγίᾳ Σοφίᾳ ἡ ἀλλαγὴ ἐτελεῖτο διὰ χειρῶν αὐτοῦ τοῦ Αὐτοκράτορος), εἰσήρχετο ὁ Βασιλεὺς ἐν τῷ σκευοφυλακίῳ, ὅπως παραστῆ εἰς τὴν διανομὴν τῶν κάρδων (ἦτοι πυξίδων ἐμπλέων νάρδου. Τὸ νάρδον τοῦτι εὐλογοῦμενον μετατρέπεται εἰς ἄγιον μύρον, ἔφερον δὲ πολλοὶ τὰς ἐν λόγῳ πυξίδας ὡς σήμερον τὰς ταμβακέρας. Κατ' ἄλλας περιπτώσεις διενέμοντο ὑπὸ τοῦ Ἀνακτος τριψίδια, ἦτοι τρίμηνα κινναμώμου, καὶ ὀσφράδια, ἦτοι μικρὰ ἀνθοδέσμη) καὶ πάλιν ἐπέστρεφε μετὰ δόξης εἰς τὸ Παλάτιον, ἐνθα ἐτελεῖτο αὐτῆς ἐσπερινῆ εὐωχία. Μετὰ δὲ τὴν ἐνάτην ὥραν τῆς αὐτῆς ἡμέρας, τελομένης τῆς θείας λειτουργίας ἐν τῷ ναῷ τοῦ Φάρου, ἀπεδύοντο πάντες τὰς ἑαυτῶν στολὰς, καὶ ἡμφιένοντο τὰ σκαραμάγγια, μεθ' ὃ παρτίθετο νέον κλητῶριον ἐν τῷ τρικλίνῳ τοῦ Ἰουστινιανοῦ, καταλήγον καὶ αὐτῆς εἰς τὴν διανομὴν φατλίων ἢ λαμπάδων.

Οὕτω δ' ἀφικνούμεθα τέλος εἰς τὴν ἁγίαν καὶ δεδοξασμένην ἡμέραν τῆς Ἀναστάσεως, ἐν ἣ ὁ χοϊκὸς Ἀδάμ ἐκ τῆς φθορᾶς πρὸς τὴν ζωὴν ἐπανῆλθε, καὶ λαμπρὰ τις καὶ περιβλεπτός εὐωχία ὑπὸ τῶν Βασιλέων ἡμῶν ἐτελεῖτο. Ὑπεμφαινόντες μυστικῶς τὸ ὕψος τῆς ἱερᾶς Ἀναστάσεως, ἐκ τῶν κάτω καθεδρῶν συνεπήρουντο εἰς ὑψηλὴν τινα καὶ πολὺκυδον τοῦ βήματος θεωρίαν (ἦτοι ἀνήρχοντο ἐπὶ τοῦ ὑψηλοῦ βήματος), καὶ μιμούμενοι τὸν ἀπασμόν τῆς ἀληθοῦς τοῦ Χριστοῦ ἀγαπήσεως (ἦτοι τὸν μεταξὺ τοῦ θεοῦ ἀνθρώπου καὶ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ ἀνταλλαγέντα), κατησπάζοντο τὸ ὑπήκουον (ἦτοι τοὺς ἐπὶ τοῦ βήματος πρὸς τοῦτο ἀνερχομένους μεγιστάνες), μεθ' ὃ ἀπήρχοντο σὺν τῇ λαμπρᾷ Συγκλήτῳ εἰς τὴν ἐκκλησίαν, τὴν ἐπίγειον ταύτην Σιών. Ἐνδεικνύμενοι δὲ τὴν περιδοξὸν τῆς ἡμέρας χαρμονὴν, ἐλαμπροφόρου οἱ Ἀνακτες, ἐνελίσσοντες ἑαυτοὺς τοῖς λώροις κατὰ τὸν τύπον τῶν ἐνταφίων τοῦ Ἰησοῦ σπαργάνων, ἐνῶ διὰ τῆς δεξιᾶς μὲν ἤρον τὸ νικητήριον τοῦ σταυροῦ τρόπαιον, καὶ διὰ τῆς ἀριστερᾶς τὴν ἐξανάστασιν τῆς χοϊκῆς ἡμῶν οὐσίας (ἦτοι ἀκακίαν, σακκίον πλήρες χοός, σύμβολον τῆς Ἀναστάσεως). Τότε δὲ τῷ Θεῷ ἀναφέροντες τὴν θεῖαν μυσταγωγίαν, μετὰ τὴν μετάληψιν τῶν ἀχράντων μυστηρίων ἐκάλουον τοὺς προκρίτους τῶν Συγκλητικῶν ὡς κοινωνοὺς τῆς χάριτος εἰς σμῆνὸν κράμα (ἐν τῇ μεγάλῃ ἐκκλησίᾳ παρατιθέμενον), διὸ οἱ δεκατέσσαρες δαιτυμόνες ἔφερον τοὺς λώρους καὶ τὰ χρυσὰ θωράκια.

Περὶ δὲ τὴν μεσημβρίαν τῆς αὐτῆς ἡμέρας παρτίθετο ἡ ἐπίσημος εὐωχία ἐπὶ τῆς ἀποκοπῆς

τραπέζης του Χρυσοτρικλίνου, ἔνθα προσήγετο πρὸς τιμὴν καὶ τὸ περιφανὲς κτήμα του χρυσοῦ πενταपुरγίου. Ἐν τῇ περιπτώσει ταύτῃ εἰς τὴν τιμικὴν τραπέζαν παρέκθηθη 30, εἰς δὲ τὰς τέσσαρας τῶν καμάρων (τὰς ὑπὸ τὰς ἀψίδας) 36 Βεστίητες, Σηλευτιᾶριοι, Δρακονᾶριοι, Σκηπτοφόροι, Σημειοφόροι καὶ Σεντόριοι, 18 δέσμιαι (αἰχμαλώτοι) Ἀγαρηνοὶ ἐκ τοῦ μεγάλου Πραιτωρίου, καὶ 18 Βούλγαροι φίλοι. Ἐκ τούτων οἱ μὲν τῆς χρυσοῦς τραπέζης ἔφερον ἀλλ' ἀξίματα καὶ χλανίδια, οἱ Ἀγαρηνοὶ ἦσαν λευκοφόροι, ἄζωνοι καὶ ὑποδεδεμένοι, καὶ οἱ Βούλγαροι, ἐκ τῆς τάξεως τῶν Στρατηγῶν λαμβανόμενοι, καὶ κατὰ τὸ δεύτερον μίνσον (τὸ ὑπόμινσον) εἰσαχόμενοι, ἔφερον τὰ οἰκεία σχήματα (ἦτοι τὰς ἐθνικὰς ἐνδυμασίας).

Τοιαύτη ἡ ἀρχὴ τοῦ πασχαλίου δεκαήμερου, ὅπερ ἠκολούθει τὸ ἐξαήμερον τῆς Πεντηκοστῆς, παρεμπιπτουσῶν ὅμως καὶ πολλῶν ἄλλων εὐωχιῶν, καὶ οὕτω καθιζήσας ἀλλ' ἀρκούμεθα εἰς ταῦτα, καθ' ὅσον φοβούμεθα μὴ ἐκ τῆς ἀπλῆς ἀναγραφῆς ἔπαθον ἤδη τινὲς τῶν ἀγνωστῶν ἐκ δυσπεφίας. Ἐνοεῖται ὅτι, κατὰ πάσας ταύτας τὰς περιπτώσεις, τῶν ἐστιασίων προηγούντο λαμπραὶ προελεύσεις, τῶν Ἀνάκτων ἀπερχομένων εἰς τοὺς διαφόρους ναοὺς, ἐνῶ οἱ τοῦ ἱπποδρομίου δῆμοι καὶ τὰ λοιπὰ πολιτικὰ καὶ στρατιωτικὰ σώματα παρατάσσοντο εἰς διάφορα τῆς πόλεως ἐπιφανῆ μέρη, ὅπως ἀνευφημήσωσιν αὐτοὺς παρερχομένους κατὰ τὴν προδικαγεγραμμένην ἀκτολογίαν. Οὕτω δὲ μετεβάλλετο ὁ βίος ἐκεῖνος εἰς διαρκῆ σχεδὸν παράστασιν ἀτελευτήτου μυστηρίου, ἦτοι ἱεροῦ δράματος, ἐν ᾧ πρωταγωνισταὶ μὲν ἐτύχχανον ὁ Ἀναξ καὶ ὁ Πατριάρχης, τῶν ὑποκριτῶν δὲ τὴν θέσιν κατελάμβανον ὁ πολυτελής κληρικός, αἱ ἀναριθμηταὶ χοροὶ τῶν καταχρῶσιν Μεγιστάνων, αἱ ἀγέρωχοι τῆς πρωτευούσης λεγεῶνες, καὶ τοῦ ἱπποδρομίου αἱ ἀβροεῖμονες φατρίαι, ἀντιπροσωπεύουσαι τὸν λοιπὸν λαόν. Τὰς προελεύσεις ταύτας λεπτομερῶς περιγράφει ἡ «Βασιλείου τάξις» Βον Α'. Κεφ. ι'.-λη', καὶ ἄλλαχού. ΙΒ'.

Τοιαύτη τῶν λαμπρῶν εὐωχιῶν ἡ σειρά, εἰς ἣν ἐκλήθη ὁ Χαράλδης μετὰ τῶν δύο συντρόφων. Εὐθύς δ' ἀπὸ τῆς πρώτης ἡμέρας ἐξαιρετικῶς ἐτιμήθη, καθ' ὅσον ὑπαδειχθείς ὑπὸ τοῦ Βασιλέως, ὅπως κατακλιθῆ μετὰ τῶν δώδεκα φίλων παρὰ τὴν ἀποκοπτὴν τραπέζαν, εὐρέθη μετὰ τοῦ Ὀρφανοτρόφου Ἰωάννου ἀφ' ἑνός, τοῦ κατὰ βούλησιν τὸ Κράτος ἀγοντος καὶ φέροντος, καὶ τοῦ περιδόξου Στρατηγοῦ Γεωργίου Μανιάκη ἀφ' ἑτέρου.

Ὁ Ἰωάννης, Παφλαγῶν εὐνοῦχος, διετέλει εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τοῦ Ῥωμανοῦ πρὶν ἢ οὗτος βασιλεύσῃ. Τούτου δὲ γενομένου, προαχθεὶς κατ'

ἀρχὰς εἰς Πραιπόσιτον, καὶ μετὰ ταῦτα εἰς Ὀρφανοτρόφον, ἦτοι διευθυντὴν τῶν Ὀρφανοτροφείων, συνεκέντωσεν ἐπὶ τῇ βᾶσει τοῦ παραδόξου τούτου ἀξιώματος εἰς χεῖρας αὐτοῦ πασαν τὴν ἐξουσίαν, ἣν τοσοῦτον χαλαρῶς διεχειρίζετο ὁ Βασιλεὺς. Ἀνὴρ ἐξωλέστατος, ἀλλὰ περιούστατος, κατέστη ταχέως ὁ πονηρὸς τοῦ Κράτους δαίμων, συνεπικούρους εἰς τοῦτο ἔχων τοὺς τέσσαρας ἀδελφοὺς, Μιχαήλ, Νικήταν, Κωνσταντῖνον καὶ Γεώργιον. Ἐκ τούτων οἱ δύο τελευταῖοι, καίτοι ποικίλης ἀγυρτείας ἐνοχοὶ, καὶ μετελθόντες ἄλλοτε τὸν κιβδηλοποιόν, κατακλίοντο ἐν τῇ πρώτῃ μετὰ τὴν ἀποκοπτὴν τραπέζαν, καθ' ὃ περιβληθέντες περιφανῆ ἀξιώματα, τοῦ Νικήτα ὑπηρετούντος ὡς Δρουγγαρίου τῆς βίγλης, καὶ τοῦ Μιχαήλ διατελούντος Δομεστικού παρὰ τῇ Αὐτοκρατορίᾳ.

Περὶ τοῦ τελευταίου τούτου πολλὰ ἐθρυλοῦντο. Ἀνὴρ νεαρὸς καὶ εἰς ἄκρον εὐειδής, ἀλλ' ἐξ ἐπιληψίας πάσχων, περιεβλήθη τὴν ὑπηρεσίαν ἐκείνην, τὴν ἐπιφέρουσαν διαρκῆ συγχρωτισμόν, ἐπὶ σκοπῷ καταθλονίῳ, ὡς ἔλεγον τοὺλάχιστον οἱ μεμνημένοι, οἵτινες προσέθετον μάλιστα ὅτι ἡ σκευὴ ἐπέτυχε, καὶ ὅτι ἡ φιλήδονος Ἀνασσα, ὑπὸ δαιμονιώδους καὶ μακροῦ καταληφθεῖσα πρὸς τὸν νεανίαν ἐκείνον πάθος, διετέλει ἀπὸ τινος εἰς ἐρωτικὰς σχέσεις, ἀποτελούσας τὴν ἀληθῆ βᾶσιν τῆς ἰσχύος τοῦ Ὀρφανοτρόφου. Ταῦτα γνωρίζων ὁ Χαράλδης, εὐχρῶς διέγνω τὸν Μιχαήλ, ἀπέναντι αὐτοῦ κατακλιόμενον, ἐκ τῆς τοῦ λεπτοφυοῦς αὐτοῦ κάλλους καὶ τῆς καταχρῶσιν, ἀλλὰ πῶς θηλυπρεποῦς περιβολῆς.

Ὁ δὲ Μανιάκης ἦν εἰς τῶν περιφανεστέρων Στρατηγῶν τοῦ Βουλγαροκτόνου, ὅστις, καθαιρεθείς ὑπὸ Κωνσταντίνου τοῦ Η', ἀνεκλήθη ὑπὸ τοῦ Ῥωμανοῦ, καθ' ὅσον ὁ Βασιλεὺς οὗτος καίτοι ἄλλως μέτριος, ἐθεράπευσεν οὐχ ἦττον πολλὰ τῶν ὑπὸ τοῦ προκατόχου διαπραχθέντων ἀτόπων. Τὴν περιέργειαν τοῦ Χαράλδου ἐπέσυρε πρὸς τοῦτο εἰς τὸ μετὰ τὸν Μανιάκην καθήμενος, ὅστις ἔφερε παραδόξως τὸ μοναχικὸν σχῆμα· ἀλλ' ἐρωτήσας ἔμαθεν, ὅτι ἦν οὗτος ὁ Νικηφόρος Σιφίας, ὁ δαφνοστεφὴς τῶν Βουλγάρων νικητῆς, ὅστις ἐξορισθεὶς εἰς Ἀντιγόνην, ζώντος ἔτι τοῦ Βασιλείου, τοσοῦτον πικρῶς συνησθάνθη τὸ ἀδικημα τοῦτο, ὥστε ἀπέκρουσε πασαν νέαν ὑπηρεσίαν, καὶ εἰσῆλθεν εἰς τὴν μονὴν τοῦ Στουδίου.

Ἐν τούτοις, τοῦ Ὀρφανοτρόφου ἐπιδειξαντος ἀμέσως τῷ Χαράλδῳ καταφανῆ ἀπέχθειαν, ἴσως διότι ἐφοβεῖτο τὰς φιλαρέσκους τῆς Ζωῆς διαθέσεις, ὁ ἦρας ἡμῶν κατὰ τὸ συμπόσιον καὶ μετ' αὐτὸ συνδιελέχθη ἰδίως μετὰ τοῦ Μανιάκη καὶ Σιφίου, παρ' ὧν πολλὰ ἤκουσε περὶ τῆς τότε τῶν πραγμάτων καταστάσεως.

Καὶ ὁ μὲν Μανιάκης, ὑπερασπίζων τὸν Βασιλέα, ἐξύμνει τὰς ὀλίγας αὐτοῦ ἀγαθὰς πράξεις, τὴν καταργησιν τοῦ ἀλληλεγγύου, τοῦ ἐπαχθεστάτου ἐκείνου φόρου, καθ' ὃν οἱ ἐπιζῶντες ἀπέτιον τοὺς δασμοὺς τῶν ἐν πολέμῳ πεσόντων, ὡς καὶ τὴν διὰ γενικῆς ἀμνηστίας τῶν φυλακῶν ἐκκένωσιν. Ἄλλ' ὁ Σιφίας ἀπ' ἐναντίας δριμύτως κατὰ τοῦ Ῥωμανοῦ ἐπιτιθέμενος ἐξετίθει πῶς οὗτος κατεσπατάλησε τὰ δημόσια χρήματα, ἀφ' ἑνός μὲν ἰδιωτικῶς χρεὶν ἀποτίων, καὶ ἀφ' ἑτέρου, οὐ μόνον διπλασιαζὼν τὴν ὑπερογὴν ἤδη ἐπιχορήγησιν τῆς μεγάλης ἐκκλησίας, ἀλλὰ καὶ εἰς τοὺς λοιποὺς ναοὺς μέγιστα παρέχων ποσὰ ὑπὲρ τῆς σωτηρίας αὐτοῦ τε καὶ τοῦ πενθεροῦ.

— Ἰσως ἔχεις δίκαιον, ἀπάντα ὁ Μανιάκης, ἀλλ' ὅπως ὁθετοτε ἡ θέσις ἐβελτιώθη· πολλοὶ τῶν ἀρχαίων Μεγιστάνων ἀνεκλήθησαν καὶ τακτικῶς διεξήχοντο τὰ τῆς διοικήσεως.

— Τακτικῶς λέγεις; ἀντέκρουσεν ὁ Σιφίας; Καὶ λησμονεῖς τὰς τοῦ παρελθόντος χειμῶνος ἀσχημίας; Τὴν ἐξορίαν τῆς βασιλίδος τῶν Βουλγάρων, Ζωστῆς ἀναδειχθείσης ὑπὸ τοῦ Βασιλέως, τὴν τύφλωσιν τοῦ υἱοῦ αὐτῆς, τὴν φυλάκισιν τοῦ νικητοῦ τῶν Πετσαρέγων Κωνσταντίνου Διογένης, τὴν μαστιγῶσιν ἐν δημοσίῳ τοῦ ἐπιφανοῦς Εὐσταθίου Δαρνομήλη, τοῦ τοσοῦτον ἐν Βουλγαρίᾳ διαπρέψαντος, καὶ τῶν τριῶν ἐγγόνων τοῦ Μιχαήλ Βούρτζη, ἰδίως δὲ τὴν ἐκ τῶν ἀνακτόρων ἀποπομπὴν καὶ εἰς τὸ «Πετρίον» κθειρῆσιν τῆς βασιλοπαιδὸς Θεοδώρας.

— Σκληρὰ βεβαίως τὰ μέτρα ταῦτα, ἀλλ' ἀναγκαῖα ὡς ἐκ τῆς ἀνκαλυφθείσης συνωμοσίας. Ἐπρόκειτο, νομίζω, περὶ καθαιρέσεως τῆς Ζωῆς καὶ στέψεως τῆς ἀδελφῆς αὐτῆς.

— Τοῦτο ὑπῆρξεν ἡ πρόφασις, ἀλλ' ἀπλῆ συκοφαντικὴ τῶν ἀγυρτῶν, ὅφ' ὧν ὡς βρέφος διαπαιδαγωγεῖται ὁ Βασιλεὺς.

— Ἰσως, ἀντίπειν ὁ Μανιάκης, μὴ πλείοτερον ἐπιμένων. Ἐν Συρίᾳ τότε μαχόμενος ἀγνοῶ τὰ καθ' ἑκαστα.

Ἐκ τούτου δὲ δοθείσης τῆς ἀφορμῆς περιεστράφη ὁ λόγος εἰς τὰ στρατιωτικὰ τῆς τελευταίας διετίας γεγονότα. Τοῦ Νικηφόρου Φωκᾶ τὰς πλείστας τῆς Συρίας καὶ Φοινίκης πόλεις ἀνικητήσαντος, ὁ Ἰωάννης Τσιμισκῆς ἐξέτεινε τοῦ Κράτους τὰ ὅρια μέχρι Δαμασκού· ἀλλ' ὁ Βασιλεὺς, κατατρυγόμενος ὑπὸ τῶν ἐμφυλίων στάσεων καὶ τοῦ μακροῦ πρὸς τοὺς Βουλγάρους ἀγῶνος, ὀλίγον προσέσχεν εἰς τὴν ἐφάν, ἐκ τούτου δ' ἐπιπελούμενοι οἱ Ἀραβες, ἐμελέτησαν ἀποστασίαν, ἣτις ἐξερράγη ὄντως ἐπὶ Κωνσταντίνου, καὶ διεδόθη τάχιστα, καθ' ὅσον ἐλαχίστην ἀπαντῶντες ἀντίστασιν, τὴν τε ὑπαίθρον χώραν ἐδήρουν καὶ τὰ φρούρια ἐπόρθουν.

Ἐν τούτοις τοῦ στρατηγοῦ τῆς Ἀντιοχείας

Μιχαήλ Σπονδύλη φωραθέντος ἐν τῷ ἀγῶνι τούτῳ ὡς ὄλως ἀναξίου, καὶ δικαίως ὑπὸ τοῦ Ῥωμανοῦ καθαιρεθέντος, προεχειρίσθη διάδοχος αὐτοῦ, ἀντὶ ἐνός τῶν δοκίμων στρατηγῶν, ὁ ἐπ' ἀδελφῇ τοῦ Βασιλέως γαμβρὸς Κωνσταντῖνος ὁ Καραντηνός, ἀνὴρ μέτριος· τὸ δὲ χεῖριστον συνεστράτευσε καὶ αὐτὸς ὁ Ἀναξ, πλήρης φροῦδων περὶ τῆς ἰδίας ἀξίας ὀνείρων.

Εἰς Φιλομήλιον τῆς Φρυγίας, ὅπου κατηλύθη μετὰ πάσης τῆς δυνάμεως, εὗρεν ὁ Ῥωμανὸς ἀναμένοντας Σαρακηνούς Πρέσβεις ἐκ Βεβρόικας (Χαλεπίου), οἵτινες κομίζοντες πλούσια δῶρα, ἐξελιπάρουν τὴν ἀνοχὴν τῶν γενομένων, καὶ ἀπεδέχοντο τὴν προτέραν δούλωσιν καὶ δασμοφορίαν Ἀνέλπιστον ἦν τὸ εὐτύχημα τοῦτο, μαρτυροῦν ὅτι ζωηρὰ διετηρεῖτο εἰσέτι παρὰ τοῖς Ἀραβῶν ἡ μνήμη τῶν θριάμβων τοῦ Φωκᾶ καὶ Τσιμισκῆ· διὸ καὶ οἱ κρῆτιστοι τῶν Στρατηγῶν συνέστησαν τὴν ἀποδοχὴν τῶν προτάσεων, τοσοῦτω μᾶλλον καθ' ὅσον ἐπέκειτο τὸ θέρος, ὅτε σπανίζει τὸ ὕδωρ ἐν τῇ ἐφᾶ. καὶ οἱ μὲν Ἀραβες εἰθισμένοι τυγχάνουσιν εἰς τὰ ἐγγύρια θαλπη καὶ τοὺς φλογμούς, ἐνῶ οἱ Ῥωμαῖοι, καθ' ὃ πανοπλίται, τληπαθῶς ἔχουσι πρὸς τὴν ὥραν. Ἄλλ' ὁ Βασιλεὺς, ζηλώσας τῶν προκατόχων τὰς δάφνας, καὶ νομίσας εὐχερῆ τὸν θρίαμβόν κατὰ τῶν δειλιῶντων ἐκείνων ἐχθρῶν, εἰσβάλλει, παρὰ τὰς φρονίμους συμβουλάς, εἰς Συρίαν· ἐκεῖ δὲ κυκλωθεὶς, ἠττάται ἠτταν δεινήν, ἣτις ταχέως προσέλαβε τὰς διαστάσεις πανωλεθρίας, καθ' ὅσον ὁ στρατὸς αὐτοῦ, κοιλιακῶ νοσήματι συσχεθείς (πρόκειται πιθανῶς περὶ τῆς χολέρας) καὶ δίψῃ κακωθεὶς, ἐνῶ ἀτάκτως ἐφενγε πρὸς τὴν Ἀντιόχειαν, προσεβλήθη αἰφνίς καὶ πάλιν ὑπὸ τῶν Σαρακηνῶν, οἵτινες τοὺς πλείστους τῶν τεταλαιπωρημένων ἐκείνων ἀπέσφαξαν, καὶ αὐτὸν τὸν βασιλέα μικροῦ δεῖν συνελάμβανον.

Τὰ δεινὰ ταῦτα ἐμετρίασεν ὅμως κατὰ τι περιφανῆς τοῦ Μανιάκη ἐπιτυχία. Ὀκτακόσιοι Ἀραβες, ἐκ τῆς νίκης ἐπανκαμύπτοντες, ἀφίχθησαν πρὸ τῆς πόλεως, ἣν ἐφρούρει, καὶ ἀπήτησαν τὴν παράδοσιν, ἀλλ' ἐκεῖνος ἐξορμᾷ, κατασφάττει πάντας τοὺς πολεμίους, κυριεῖται τριακοσίας καμήλους μετὰ τῶν λαφύρων, καὶ ἀποταμῶν τὰς βίβλας καὶ τὰ ὅπλα τῶν πεσόντων, κατὰ τὸ οἰκτρὸν ἔθος τῆς ἐποχῆς, προσάγει τὰ πάντα εἰς τὸν Βασιλέα, ὅστις φθὰς εἰς Καππαδοκίαν, διέτριβεν ἐν τῷ οἴκῳ τοῦ Φωκᾶ.

Καίτοι δὲ ταῦτα καταφανῶς ἐμαρτύρουν ὅτι ἡ τοῦ Βασιλέως ἦττα ἀπέβησεν ἐκ μόνης τῆς ἀπειρίας αὐτοῦ, ὁ Ῥωμανὸς ἐθεώρησε συμφερότερον τὴν ἀπόδοσιν τῆς καταστροφῆς εἰς τὴν δυσμένειαν τοῦ θεοῦ, διὸ καὶ πρὸς ἐξευμένισιν αὐτοῦ, ἄμα εἰς Βυζάντιον ἐπιστρέψας ἐξωγήσατο τὸν οἶκον Τριακονταφύλλου τινός, ὃν μετεσκεύασεν εἰς μονὴν ἐπ' ὀνόματι τῆς Θεοτόκου,

συντρίψας, ἐπὶ τῇ προφάσει ταύτῃ, καὶ κακώσας τὸ ὑπήκοον, διὰ τῆς μετακομιδῆς τῶν ὑλῶν. Συγχρόνως δὲ ἀργύρω καὶ χρυσῷ κατελάμπρυνε τὰ κιονόκρανα τῆς μεγάλης ἐκκλησίας καὶ τῆς Παναγίας τῶν Βλαχερνῶν. Πάντες γνωρίζουσιν ὅτι ὁ μέγας Ναπολέων, μετὰ τὴν ἐν Μόσχᾳ πανωλεθρίαν, διέταξε τὴν ἐπιχρῶσιν τοῦ θόλου τῶν Ἀπομάχων, ἐπίσης ὅπως ἀποσπάσῃ ἐκ τῆς προσφάτου συμφορᾶς τὴν προσοχὴν τοῦ εὐτραπέλου παρισιανοῦ ὄχλου· παροικιῶδης δὲ ἀπέμεινε ἡ ἀποσταλῆσα τότε διαταγή: Dorez le dome des invalides. Ὁ Γάλλος Καῖσαρ ἠγνόει βεβαίως ὅτι ἀντέγραφε τὸν ἡμέτερον Ῥωμανόν, ἀλλ' οὐδὲν τὸ καινόν ὑπὸ τὸν ἥλιον.

Καὶ ταῦτα μὲν κατὰ τὸν Κερδηνόν· ὁ δὲ Γλυκάς, ὁ πᾶν σχεδὸν σπουδαῖον γεγονός συνοδεύων διὰ παραδόξου τινός καὶ δεισιδαίμονος μυθεύματος, προστίθεισιν ὅτι τὴν ἐν λόγῳ καταστροφὴν προανήγγειλεν, οὐ μόνον — «χύσις ἀστέρος ἐκ δυσμῶν πρὸς ἀνατολάς, καὶ ὄμβρων ἐπίκλυσις, τῶν ποταμῶν ἐκχυθέντων, καὶ τῶν κοίλων πελαγισάντων, ὡς ἀποπνιγῆναι σχεδὸν πάντα τὰ ζῶα καὶ τοὺς καταβληθέντας καρπούς τῆ γῆ» —, ἀλλὰ καὶ τὸ ἐξῆς τεράστιον. Περὶ τὰς ὑπηρεσίας τοῦ ὄρους Κουζινᾶ, ἐν τῷ θέματι τῶν Θρακησίων, ὑπῆρχε διαυγῆς τις πηγὴ, ἐν ἣ αἴφνης ἠκούσθη — «φωνὴ τις οἰκτρὰ μετὰ ὀδυρμῶν καὶ οὐαί, καὶ θρήνος παρεμμερῆς ὀλοφυρμῶ γυναικῶν· καὶ οὐχὶ ἀπαξ ἢ δις, ἀλλ' ἀπὸ Μαρτίου ἕως Ἰουνίου καθ' ἡμέραν καὶ νύκτα· ἐπιόντων δὲ τινῶν ἐπὶ τὸ κατασκοπῆσαι τὸν τόπον, ἀλλαχού μετέπιπτεν ἡ ὀλολογία, τοῦτο δὲ, ὡς εἶοικε, προεμήνυε τὴν ἀτυχίαν ἐν κοίλῃ Συρίᾳ».

Συνεπεία τῶν ἐν λόγῳ γεγονότων ὁ Μανιάκης διωρίσθη Κατεπάνω τῆς κάτω Μηδίας, ὅπου ἐξηκολούθησε γενναίως κατὰ τῶν Μωαμεθανῶν ἀγωνιζόμενος, ἀλλ' ἄφ' ἐτέρου ἀνεδείχθη Δομίστικος τῶν σχολῶν ὁ Συμεών, πρόφην ὑπηρέτης τοῦ Κωνσταντίνου Η', καὶ στρατηγός Ἀντιοχείας ὁ ἐπίσης ἄσημος Νικήτας· ἐπῆλθε δὲ ταχεῖα ἡ φυσικὴ συνέπεια τῶν σφαλμάτων τούτων, καθ' ὅσον ἀμφοτέρω οἱ ἐν λόγῳ ἀπόλεμοι ἄνδρες ὑπὸ τῶν Σαρακηνῶν κατετροπώθησαν. Τότε δὲ μόνον σωφρονήσας ὁ Βασιλεὺς, ἐξέπεμψεν εἰς Συρίαν τὸν Πρωτοσπαθῆριον καὶ μέγαν Ἐταιριάρχην Θεόκτιστον, ὅστις ἐπανειλημμένως ἔτρεψε τοὺς ἔχθρους, παρέσχεν ἀρωγὴν εἰς τὸν φίλον Ἐμίρη τῆς Τριπόλεως, καὶ τοσοῦτον ἠνώρθωσε τὸ ἀξίωμα τοῦ Κράτους, ὥστε ὁ Ἐμίρης τῆς Βεβροίας ἐπέμψεν πρὸς τὸν Ῥωμανόν τὸν ἴδιον υἱόν Ἀμερ μετὰ δώρων λάμπρῶν, ἐξαιτούμενος τὴν εἰρήνην, καὶ τοὺς προτέρους φόρους ὑπισχνούμενος. Πράγματι δ' ἀποσταλεῖς εἰς Βεβροίαν ὁ Πρωτοσπαθῆριος Θεοφύλακτος ὁ Ἀθηναῖος, ἐβεβαίωσε τὰς σπονδὰς.

(Ἐπιταί συνέχεια).

ΚΛΕΩΝ ΡΑΓΚΑΒΗΣ

Ἐκδίδεται κατ' αὐτὰς συνταχθὲν ὑπὸ τοῦ καθηγητοῦ κ. Ι. Πανταζίδου ἐντολῇ τῆς Ἀκαδημαϊκῆς Συγκλήτου τὸ *Χρονικὸν τοῦ Ἑλληνικοῦ Πανεπιστημίου*, περιέχον ἐν ἐκτάσει καὶ ἐξ αὐθεντικῶν πηγῶν τὰ κατὰ τὴν σύστασιν καὶ τὸν πενηκονταετῆ βίον αὐτοῦ. Ἐκ τοῦ πολυσελίδου τούτου συγγράμματος δημοσιεύομεν τὸ περὶ τῶν ποιητικῶν ἀγῶνων κεφάλαιον εὐμενῶς παραχωρηθὲν ἡμῖν ὑπὸ τοῦ γράψαντος.

ΟΙ ΠΟΙΗΤΙΚΟΙ ΑΓΩΝΕΣ

Ἄγων Α. Σ. Ράλλης.

Ὁ πρῶτος ἀναθέσας εἰς τὸ Πανεπιστήμιον τὴν ἐπιμέλειαν ποιητικοῦ ἀγῶνος εἶνε ὁ ἐν Τεργέστῃ Ἀμβρόσιος Στ. Ράλλης, ὅστις ἐπιθυμῶν νὰ κινήσῃ τὴν ἀμιλλαν εἰς προαγωγὴν τῆς νεωτέρας ἑλληνικῆς ποιήσεως, ἐν ἔτει 1850 κατέστησεν ἀγῶνα ποιητικόν, ὁρίσας χιλιοδραχμὸν μὲν τὸ γέρας, κριτὰς δ' αὐτοῦ καθηγητὰς τοῦ Πανεπιστημίου καὶ ἡμέραν τῆς ἀνακηρύξεως τοῦ ἀριστεύσαντος τὴν 25 Μαρτίου. Καὶ προεκηρύχθη μὲν ἐγκαίρως ὁ ἀγῶν, ἔγινε δὲ ἡ κρίσις ὑπὸ τῶν καθηγητῶν Φ. Ἰωάννου, Ι. Βενθύλου, Ἀλ. Ρ. Ραγκαβῆ, Κ. Παπαρρηγοπούλου καὶ τοῦ Πρυτάνεως Μισ. Ἀποστολίδου, ἀπαγγελεῖσα κατ' ἐξαιρέσιν ἐκεῖνο τὸ ἔτος οὐχὶ τὴν 25 Μαρτίου, ἀλλὰ τὴν 20 Μαΐου, ἡμέραν τῶν γενεθλίων τοῦ Βασιλέως Ὁθωνος, καὶ ἐκ τῶν δέκα εἰς τὸν ἀγῶνα πεμφθέντων ποιημάτων δύο ἐκρίθησαν τὰ ἐξέχοντα, τὸ Μεσολόγιον τοῦ Γ. Ζαλακώστα, καὶ ὁ Στρατὴς Καλοπίχειρος τοῦ Σ. Α. Κουμανούδη. Εἰς τούτους δὲ ἤθελον ἐξ ἴσου διανεμῆναι τὸ γέρας οἱ κριταί, ἀν' ἡ ἐντολῇ τοῦ ἀγωνοθέτου δὲν ἦτο εἰς ἓνα μόνον νὰ δοθῇ. Ὅθεν τὸ μὲν χιλιοδραχμὸν γέρας ἀπενεμήθη εἰς τὸν ποιητὴν τοῦ Μεσολογίου, ἔπαινος δὲ δημοσίᾳ εἰς τὸν τοῦ Στρατῆ. Ἀπηγγέθη δὲ ἡ κρίσις πανηγυρικώτατα ἐν τῷ Πανεπιστημίῳ ἀπαρόντων μὲν πολλῶν καὶ γερουσιαστῶν καὶ βουλευτῶν καὶ ἄλλων πολλῶν ἐνδόξων καὶ ἐπισήμων ἀνδρῶν, ὁμογενῶν τε καὶ ἀλλογενῶν, καταγλαΐζοντος δὲ τὴν δμῆγυριν ταύτην καὶ τοῦ φιλομούσου βασιλέως, οὐκ ἀπαξιώσαντος καὶ στέφανον δάφνης ἐπιθεῖναι ἰδίᾳ χειρὶ ἐπὶ τῆς κεφαλῆς τοῦ ἀριστεύου, ἀνευφημούντων ἀπάντων τὸν ἀθλοθέτην οὐχ ἦττον ἢ τὸν ἀριστεῖα, ὅς μετὰ τοῦ στεφάνου καὶ τὸ ἔπαθλον τῶν 1000 δραχμῶν ἐκεῖ ἐκομίσαστο» (λόγ. Μισ. Ἀποστολίδου 1851, σ. 21).

Τὸ ἀκόλουθον ἔτος προκηρυχθέντος πάλιν τοῦ ἀγῶνος, ἐκ τῶν ἐξ πεμφθέντων εἰς αὐτὸν ποιημάτων διεκρίθησαν μὲν δύο, ἀλλ' οὐδέτερον ἐκρίθη ἄξιον τοῦ βραβείου. Μετὰ δὲ τὴν ἐκθεσιν τῆς ἐπιτροπῆς τὴν ἀπαγγελεῖσαν τὴν 25 Μαρτίου, ζωηρὰ συζήτησις ἠγέρθη ἐν τῇ δημοσιογραφίᾳ περὶ τῆς ἀξίας τῶν ποιημάτων καὶ τῆς κρίσεως τῆς ἐπιτροπῆς, καὶ δὴ καὶ περὶ

τοῦ σκοποῦ τοῦ ἀγωνοθέτου. Ὅθεν ὁ ἀγωνοθέτης Α. Σ. Ράλλης ἔγραψεν ἐπιστολὴν πρὸς τὸν τότε πρύτανιν Σπ. Πήλληκην, ἐξηγῶν σαφέστερον τὸν σκοπὸν τῆς ἀγωνοθεσίας του. Ἡ ἐπιστολὴ αὕτη εἶνε ἡ ἐξῆς:

Πρὸς τὴν Πρυτανείαν τοῦ Πανεπιστημίου Ὁθωνος.

Ἀπαντήσας εἰς τὸ ὑπ' ἀριθμὸν 2,109 ἔγγραφον ὑμῶν, κύριε Πρύτανι, ἐξέφραζον τὴν πλήρη ἐπιδοκιμασίαν μου διὰ τὴν γνωμοδότησιν τῆς πλειονοψηφίας τῆς ἐπὶ τῆς ποιητικῆς ἀγωνοθεσίας ἐπιτροπῆς. Ἀλλ' ἐπειδὴ ἔκτοτε συνέβη καὶ ἐν ταῖς ἡμερῆσι καὶ ἀλλαγῇ νὰ ἴδω τινὰς πικρῶς καθαρτομένους τινῶν τῶν μελῶν τῆς ἐπιτροπῆς ταύτης, λαμβάνω τὸ θάρρος νὰ γράψω πρὸς ὑμᾶς τὴν παρούσάν μου, ἵνα κάμητε οἶαν δῆποτε ἀρέσκεσθε χρῆσιν αὐτῆς, μάλιστα δὲ ἵνα σαφέστερον πληροφορηθῶσιν οἱ διαγωνιζόμενοι, ὅποῖος τοῦ ὑπ' ἐμοῦ συσταθέντος ἄθλου ὁ σκοπός.

Ἀνεκῆθεν καίτοι τὸν ἔμπορον ἐπαγγελλόμενος ἐγὼ, ἰδιάζουσιν εἶχον κλίσιν πρὸς τὴν ποίησιν καὶ τῆς ἀναπαύσεως ὀλίγας ὥρας ἔδαπάνων εἰς τὴν ἀνάγνωσιν τῶν διασημοτέρων ποιητῶν τῆς νεωτέρας Εὐρώπης, οὐδὲν τῶν τῆς νέας Ἑλλάδος παραμελουμένων. Ἀλλ' ἐκεῖνο παλλάκις ἐθαύμασα τὸ παρ' ἡμῖν συμβαῖνον κατ' ἀντίθετον ὅπως λόγον τοῦ παρὰ τοῖς λοιποῖς ἔθνεσι· διότι παρ' αὐτοῖς μὲν κείποτε ἡ ποίησις τοῦ πεζοῦ προηγῆθη λόγου, καὶ τῆς γλώσσης τοῦ ἔθνους τῶν δημιουργοὶ οἱ ποιηταὶ ἐγένοντο. Παρ' ἡμῖν δὲ τὸναντίον, οὐκ οἶδα πῶς, οἱ μὲν τῷ πεζῷ λόγῳ χρώμενοι καὶ τὴν γλῶσσαν καθαρῆουσι, καὶ γλαφυρῶς γράφουσι, καὶ γνησίαν θυγατέρα τῆς ἀρχαίας, διὰ τε τὴν καλλιπέειαν καὶ σαφήνειαν, τὴν νεωτέραν Ἑλληνικὴν ἡμῶν γλῶσσαν ἀνέδειξαν, οἱ δὲ ποιηταὶ καὶ τοὺς φοιτολήπτους ἐπαγγελλόμενοι τῶν χυδαιοτάτων λέξεων καὶ φράσεων ποιῶνται χρῆσιν, ἱκανὸν παλλάκις τῆς ποιήσεως προσὸν νομίζοντες τὸ ὁμοιοκατάληκτον τῶν στίχων, ἦτοι τὸ μᾶλλον ἐπουσιώδες, τοῦτο δὲ τοῦ κυριωτάτου καὶ οὐσιωδέστατου προτάττοντες, εἰς στιχουργικὴν τέχνην τὸ θεῖον τῆς ποιήσεως δῶρον μετεποίησαν. Τοιοῦτος δὲν ἦτο ὁ σκοπός ἐμοῦ τοῦ ἀγωνοθετοῦντος, κύριε Πρύτανι, οὐδ' ἐνόησα ποτὲ νὰ ἐμψυχώσω τοὺς κατὰ τὸ μᾶλλον ἢ ἦττον ἐπιτηδέους στιχουργούς. Δὲν λέγω ὅτι ἀγωνοθετῶν ἐφαντάσθη νὰ πλάσω ποιητὰς, διότι τοὺς ποιητὰς ὁ Θεὸς δωρεῖται εἰς τὰ ἔθνη, ἀλλὰ πρὸς ἐκεῖνο ἀπεσκόπησα, νὰ κινήσω τὴν φιλοτιμίαν τῶν ἐνδιάθετον ποιητικῶν ἐχόντων εἰς τὸ νὰ μελετήσωσι τὴν γλῶσσαν ἡμῶν τὴν πάτριον καλῶς, καὶ δυναθῶσιν οὕτω τὰς τῶν αὐτῶν ψυχῶν ἐμπνεύσεις ἐν γλώσσῃ κανονικῇ καὶ ἀρμονίᾳ νὰ ψάλλωσι, καὶ γένωνται τοῦ ἔθνους διδάσκαλοι διὰ τῆς ἐπαγωγῆς τῆς ποιή-

σεως Σειρήνος, καὶ πραγματοποιηθῇ οὕτω καὶ παρ' ἡμῖν τὸ πάλαι περὶ Ὀρφείως καὶ Ἀμφίονος μυθολογηθέν.

Ὅθεν συμπεραίνων ἐν ὀλίγοις τὴν γνώμην μου λέγω, κύριε Πρύτανι, ὅτι ὁ σκοπός μου οὐτε ἦν, οὐτε εἶναι τὸ νὰ δίδεται τὸ γέρας εἰς τὸ ἐν καλοῖς ὅσον ἐνεστὶν ἄριστον ποίημα· ἐτι δὲ ὅτι οὐτε ἔκρινον τὸ νὰ βραβεύηται πάντως ἐν τῶν παρουσιασθέντων, διότι ἂν τοιαῦτην εἶχον γνώμην, παράδοξος ἦθελον εἶσθαι ὁ δεύτερος καὶ ὁ μετὰ τοῦτον τρίτος τῆς ἐτησίου δωρεᾶς μου ὄρος. Καλῶς ἄρα ἐπράξεν ἡ πλειονοψηφουσα ἐπιτροπὴ, παρακαλῶ δὲ ὑμᾶς, Κύριε Πρύτανι, νὰ βεβαιώσητε τὰ ἀξιώσιμα μέλη αὐτῆς ὅτι ἐγὼ, πεποιθὼς εἰς τὰ φῶτα καὶ τὴν ἀμεροληψίαν τῶν Κυρίων Καθηγητῶν τοῦ Πανεπιστημίου, θέλω σέβασθαι τὰς κρίσεις αὐτῶν, εὐχόμενος ὥστε καὶ οἱ διαγωνιζόμενοι καὶ οἱ φίλοι των νὰ σέβωνται αὐτάς, διότι ἄλλως μαραινέται ὁ πρὸς τὰ καλὰ ζῆλος, καὶ ἡ δικαιοσύνη πάσχει, ὅταν οἱ δικαιοπόλοι συκοφαντῶνται καὶ περιυβρίζονται, ἐν ᾧ τὸναντίον καὶ πλείστη ὀφείλεται εἰς αὐτοὺς χάρις διότι διὰ τῶν ἐπαγομένων κρίσεων ἐπὶ τῶν καθυποβαλλομένων αὐτοῖς ποιητικῶν ἀγωνισμάτων ἐκδιδάσκουσι τοὺς τε διαγωνιζομένους καὶ τοὺς μὴ, τοὺς ἀληθεῖς τῆς ποιητικῆς καὶ αἰσθητικῆς κανόνας, καὶ καθιστῶσιν αὐτοὺς προσεκτικωτέρους περὶ τὰ τοιαῦτα. Ὡστε καὶ ἂν ἄλλον δὲν ἤθελον ἀποφέρει καρπὸν τὸ ὑπ' ἐμοῦ γέρας, εὐτυχίζω ὅμως ἐμαυτόν, διότι δίδωμι ἀφορμὴν δι' αὐτοῦ νὰ συντάττωνται διατριβαὶ καὶ ἐκθέσεις ἐπὶ τῶν διαγωνισμάτων, οἷα ἡ κατὰ τὸ παρελθὸν καὶ κατὰ τὸ ἔτος τοῦτο γενομένη ἐκθεσις ὑπὸ τοῦ Καθηγητοῦ Φιλίππου Ἰωάννου.

Διαβεβαιῶν δὲ καὶ ὑμᾶς, Κύριε Πρύτανι, περὶ τῆς ἰδιαζούσης πρὸς ὑμᾶς ὑπολήψεώς μου εἰμὶ Α. Σ. ΡΑΛΛΗΣ.

Ἐν Τεργέστῃ, τῇ 5/17 Ἰουνίου 1852.

Διὰ τοῦ εἰς οὐδένα ἀπονεμηθέντος ἄθλου τῶν 1000 δραχμ. ἠγοράσθη ὑπὲρ τῆς βιβλιοθήκης τοῦ Πανεπιστημίου ὁ Θησαυρὸς τοῦ Ε. Στεφάνου καὶ ἄλλα χρήσιμα βιβλία. Ὁ ἀγῶν οὗτος ἐπανελαμβάνετο κατ' ἔτος μέχρι τοῦ 1860. Καὶ τρίς μὲν οὐδὲν ἐβραβεύθη· τὰ δὲ κατὰ τοὺς ἄλλους διαγωνισμοὺς βραβευθέντα ποιήματα εἶνε πλὴν τοῦ Μεσολογγίου, οἱ Ἀρματοῖλοι καὶ Κλέπτει τοῦ Ζαλακώστα, τοῦ Ὀρφανίδου ὁ Ἀπατρίσις, ἡ Ἄννα καὶ Φλώρος ἢ ὁ Πύργος τῆς Πέτρας καὶ ἡ Χίος δούλη, τοῦ Δ. Βερναρδάκη ἢ Εἰκασία καὶ τοῦ Γρ. Σταυρίδου ὁ Ἀρματολόγος.

Καθ' ὅσον δὲ ὁ μὲν ἀριθμὸς τῶν βραβευόμενων ἠῤῥαυεν, ὁ δὲ τῶν ἀποτυγχάνοντων ἐποπλαπλασιάζετο, κατὰ τοσοῦτον ὑπερέχειλιζέ-

καὶ ἡ κατὰ τῶν κριτῶν δημοσίᾳ ἐν ταῖς ἐφημερίσιν ἢ ἐν ἰδίῳ φυλλαδίῳ οὐχὶ εὐσηγίως καταφορὰ καὶ ἐπίθεσις. Ἐπὶ ταύτῃ δυσανασχέτησαντες οἱ Πρυτάνεις Κ. Ἀσώπιος καὶ Φίλιππος Ἰωάννου ἀπέτειναν ἐν τοῖς λόγοις αὐτῶν πικρὰς παρηγήσεις πρὸς τοὺς οὕτω προσφερομένους ποιητὰς καὶ τοὺς φίλους αὐτῶν. Παραθέτομεν ἐνταῦθα τὰς τοῦ Φιλ. Ἰωάννου ἐκ τοῦ λόγου αὐτοῦ τοῦ 1858 (σελ. 16—18). «Πολλὰ καὶ σοφὰ παρήνεσε πέρυσι περὶ τῆς ἀγωνοθεσίας ταύτης ἐν τῷ πρυτανικῷ αὐτοῦ λόγῳ ὁ σεβάσμιος προκατόχος μου, συνιστῶν εἰς τοὺς νέους ἡμῶν ποιητὰς πλειοτέραν μετριόφροσνην ἄλλ' οὐδ' ἐγὼ δύναμαι νὰ περατώσω τὸ περὶ ἀγωνοθεσιῶν κεφάλαιον, πρὶν ἐκφράσω δημοσίᾳ τὴν λύπην μου διὰ τὸν ἀπρεπῆ καὶ ἀξιοκατάκριτον τρόπον, καθ' ὃν τινες τῶν ἀποτυγχανόντων εἰς τὸν ποιητικὸν ἀγῶνα, ἢ καὶ τινες φίλοι αὐτῶν καὶ συνήγοροι, προσφέρονται πρὸς τοὺς κριτὰς. Ὅστις ἀναλογισθῆ, ὅτι οἱ ἀναδεχόμενοι τὸ πολύμοχθον, ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ ἀπρεπὲς καὶ ἐτι ἀχάριστον ἔργον τῆς κρίσεως τῶν κατ' ἔτος προσερχομένων εἰς τὸν ἀγῶνα ποιημάτων, ἀναγκάζονται ἕνεκα τούτου νὰ καταλείπωσι τὰ ἴδια τῶν ἔργα μὲ ζημίαν οὐχὶ μικράν, νὰ ἀναγκινώσκωσιν ἐν χειρογράφοις δις μύριους καὶ τρισμύριους στίχους τοὺς πλείστους πάσης ποιητικῆς χάριτος, ἐνίοτε δὲ καὶ γραμματικῆς ὀρθοεπειᾶς ἐστερημένους, σημειοῦντες τὰ σημειώσεως ἄξια καὶ ἐπιτήδεια νὰ ὑδηγήσωσιν ἐπὶ τέλους τὴν κρίσιν των, θέλει ὁμολογήσῃ ὅτι καὶ οἱ κρινόμενοι καὶ οἱ φίλοι των ὀφείλουσι πρὸς τοὺς κριτὰς ἠθικὴν τινα τῶν ἀμίσθων πόνων των καὶ τῆς πολλῆς των ὑπομονῆς ἀμοιβήν, ὅποια εἶναι ἡ εὐγνωμοσύνη. Ἄλλ' ὅμως πόσον ἀγνωμόνας, ἐνίοτε δὲ καὶ κακοήθως προσηνέχθησάν τινες πρὸς αὐτούς. Οἱ κριταὶ δὲν ἔχουσι τὴν οἴησιν, ὅτι ἡ κρίσις των εἶναι ἀλάνθαστος ἄλλ' ἢ ἐπικρίσεις αὐτῶν ἔπρεπε νὰ ἔχη σκοπὸν καθαρῶς φιλολογικόν, νὰ γίνηται εὐσυνειδήτως καὶ εὐσηγίμως καὶ στηρίζεται ἐπὶ λόγων. Ἄλλ' ἀντὶ τούτων τί γίνεται; παρεξηγοῦνται οἱ λόγοι τῶν κριτῶν, παραμορφοῦνται αἱ ἐννοιαὶ των, διαστρέφονται αἱ κρίσεις των, χλευάζεται τὸ ἔργον των, καὶ τὸ χειρότερον προβαίνει ἐνίοτε ἢ κακοήθεις καὶ μέχρι τοῦ καθιστῶν ὑποπτον τὴν εὐθυδικίαν καὶ ἀγαθοπιστίαν αὐτῶν. Οἱ κριταὶ ἀδυνατοῦσι βεβαίως νὰ ἀναγκινώσκωσι πάσας ταύτας τὰς δι' ἐφημερίδων ἢ φυλλαδίων δημοσιευόμενας ἐμπειρίας τῶν κρίσεων ἐπικρίσεις ἢ ἀκρισίας καὶ ἐτι μᾶλλον ἀδυνατοῦσι ν' ἀπολογῶνται. Ἐὰν κατεδικάζοντο εἰς τοῦτο, ἤθελον εἰσθαι ἀνδρῶν ἀπάντων ταλάντατοι. Ἀναγκάζονται ἄρα νὰ σιωπῶσι καὶ ἐπομένως ν' ἀφίνωσιν εἰς τὸ πλῆθος τῶν ἀγνωσούντων τὰ πράγματα ὑπόνοιαν τινα,

ὅτι οἱ ἐπικρίνοντες, οἱ διαβάλλοντες, οἱ χλευάζοντες, ἔχουσι δίκαιον. Ἡ τοιαύτη αὐταπαρνήσις καὶ ὑπομονὴ ἔχει τὰ ὄριά της, ὥστε πιθανὸν ἀποτελεσμά της βηθείσης ἀξιοκατακρίτου τινῶν πρὸς τοὺς κριτὰς διαγωγῆς θέλει εἰσθαι ἡ παραιτήσις πάντων ἀπὸ τοῦ τόσον ἀχαρίστου ἔργου τῆς τῶν διαγωνισμάτων κρίσεως, ἐπομένως ἡ ἀποτυχία τοῦ σκοποῦ τῶν φιλοκάλων ἀγωνοθετῶν καὶ ἡ ψύχρανσις τοῦ πρὸς τὰ καλὰ ζήλου αὐτῶν».

Ὅ,τι πρόβλεπαν οἱ δύο οὗτοι Πρυτάνεις, ὅτι δὲν θὰ εὐρίσκοντο κληρονομητῆς τοῦ Πανεπιστημίου θέλοντες ν' ἀναδεχθῶσι τὴν κρίσιν τοῦ ποιητικοῦ ἀγῶνος, φαίνεται ὅτι συνέβη κατὰ τὸ 1860—61· διότι μὴ καταρτισθείσης ἐπιτροπῆς ἀγωνοδικῶν, ὡς λέγει ὁ τότε Πρύτανης Α. Πάλλης, διὰ τὸ πολυάσχολον τῶν ἀρμοδίων καθηγητῶν ἢ δι' ἀσθένειαν τινῶν αὐτῶν, ἀνεβλήθη ὁ ἀγῶν. Ταῦτα μαθὼν ὁ Α. Σ. Πάλλης τὰς μὲν προκαταλείπει 1000 δραχμὰς διέθηκεν αἰεὶ προίκιον ἀπόρου θυγατρὸς ἀγωνιστοῦ τὴν δὲ κρίσιν τῶν ποιημάτων ἀνέθηκε τοῦ λοιποῦ εἰς κριτὰς παρὰ τοῦ ὑπουργείου τῶν Ἐκκλησιαστικῶν καὶ τῆς δημοσίας ἐκπαιδεύσεως ἐκλεχθησόμενος ἐκαστοτε (λόγ. Α. Πάλλης 1861, σελ. 24). Καὶ οὕτως ἔπαυσεν ἡ πρώτη αὕτη ἀγωνοθεσία καὶ οἱ κατ' ἔτος ἐκπαιδευθέντες ἀγωνοθετῆς ἀγῶνες ὑπὸ τὴν προστασίαν τοῦ Πανεπιστημίου.

Ἄλλ' ἄμα γενομένης γνωστῆς τῆς ἀποφάσεως τοῦ Α. Σ. Πάλλης, ἕτερος ὁμογενῆς ὁ ἐν Ὁδησσῷ Ἰω. Γ. Βουτσινᾶς προέτεινεν αὐτὸς νὰ χορηγῆ εἰς τὸν ποιητικὸν ἀγῶνα 1000 μὲν δραχμὰς κατ' ἔτος ὡς ἐπαθλον τοῦ ἐκαστοτε ἀριστεύοντος ποιητοῦ, 500 δὲ πρὸς ἀμοιβὴν τῶν κριτῶν ἢ Συγκλητῶν ἀπεδέχθη τὴν πρότασιν, καὶ τὸ ἐπόμενον ἔτος, γενομένου τοῦ ἀγῶνος, ἐβραβεύθη τὸ ποίημα Σωκράτους καὶ Ἀριστοφάνους τοῦ φοιτητοῦ Ἀλ. Σ. Βυζαντιῶν. Τὰ περικριτέρω τῆς ἀγωνοθεσίας ταύτης ἀνήκουσιν εἰς τὴν ἀκόλουθον περίοδον.

Ἄγῶν Ι. Γ. Βουτσινᾶ.

Τὴν ἀγωνοθεσίαν τοῦ ποιητικοῦ ἀγῶνος τοῦ Α. Πάλλης διεδέχθη κατὰ τὴν προηγηθεῖσαν περίοδον ἡ τοῦ ἐν Ὁδησσῷ Ἰ. Γ. Βουτσινᾶ, καὶ εἶδομεν ὅτι ἐν τῷ ἀγῶνι τούτῳ ἐβραβεύθη τὸ ποίημα Σωκράτους καὶ Ἀριστοφάνους τοῦ φοιτητοῦ Ἀλ. Σ. Βυζαντιῶν. Κατὰ τὸ πρῶτον ἔτος τῆς περιόδου ταύτης οὐδὲν ἐβραβεύθη κατὰ δὲ τὸ δεύτερον 1864 ἐκ τοῦ λόγου τοῦ Κ. Φρεακρίτου μανθάνομεν ὅτι ἕνεκα διαφορᾶς τινος τῶν κριτῶν ἀνεβλήθη ὁ κατ' ἐκεῖνο τὸ ἔτος ματαιωθείς ἀγῶν εἰς τὸ ἀκόλουθον. Τῷ δὲ 1865 ἐβραβεύθη ἡ τραγωδία Φίλιππος Μακεδῶν τοῦ Α. Ι. Ἀντωνιάδου, ἐπηνέθη δὲ ἡ λυρική συλλογὴ Στίχοι. Ὑπάρχει δὲ καὶ ἡ εἰδήσις ὅτι ὁ ἀγωνοθετῆς

προσήμεκε 1000 ἔτι δραχμὰς, ἵνα δι' αὐτῶν κατ' ἐξαιρέσιν εἰς ἀνάμνησιν τῆς ἐνάσεως τῆς Ἑπτανήσου βραβεύθῃ τὸ ἐπόμενον ἔτος 1866 τὸ ἀριστον ποίημα εἰς γλώσσῃν δημοῶδη καὶ μάλιστα ἑπτανησιακῆν. Ἄλλὰ τοιοῦτον μὲν οὐδὲν ἐστάλη εἰς τὸν ἀγῶνα· συνέβη δὲ τις ἀπροσδόκητος χασμωδία. Ὡς ἀριστον ποίημα ἐκρίθη τραγωδία τις φέρουσα τὸ ὄνομα Ἀντίνοος. Ἀνοιχθέντος δὲ ἐπισήμως ἐνώπιον πάσης τῆς ἡμετέρας τῶν ἀκροατῶν τοῦ εἰς αὐτὸ προσητημένου δελτίου εὐρέθη ἐν αὐτῷ ἡ ἐξῆς δήλωσις: «Ἡ τραγωδία δὲν εἶνε πρωτότυπος, ἀλλ' ἐλευθέρα παράφρασις τῆς γερμανικῆς τραγωδίας τοῦ γνωστοῦ ποιητοῦ Heyse, ἐπιγραφομένης Hadrian. Ἄν οἱ κύριοι κριταὶ νομίζωσιν ὅτι καὶ οὕτω δύναται αὕτη νὰ λάβῃ τὸ γέρας, ας ἀνοίξωσιν—ἀλλὰ μόνον ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει—τὸ ἐγχειριστὸν δελτίον». Μετὰ τὴν ἀνάγνωσιν τῆς δηλώσεως ταύτης ὁ πρύτανης εἰς ἀμνηστῆσαν περιεβλῶν κατέβη ἀπὸ τοῦ βήματος, ἀφ' οὗ ἐμελλε ν' ἀπαγγεῖλῃ τὸ ὄνομα τοῦ νικητοῦ, καὶ συσχεφθεὶς μετὰ τῶν ἄλλων κριτῶν περὶ τοῦ ποιητοῦ, ἀνέβη πάλιν μετ' ὀλίγον καὶ ἀνεκήρυξε τὴν νέαν γενομένην ἀπόφασιν τῶν κριτῶν ὡς ἐξῆς: «Ἡ ἐπιτροπὴ, ἐπειδὴ κατὰ τοὺς γνωστούς ἦδη εἰς τὸ κοινὸν ὄρους τῆς ἀγωνοθεσίας μεταφράσεις δὲν βραβεύονται, χωρίζει τὸ βραβεῖον εἰς δύο ποιητὰς, ὅτινας ἐποίησαν τὰ Ἐκτῶν ἐνύπτων καὶ τοὺς Στόνους, δύο λυρικὰς συλλογὰς, τὴν μὲν τοῦ Ἀγγέλου Βλάχου, τὴν δὲ τοῦ Δημητρίου Κ. Παπαβήγγου». Ὅπως κατὰ τὴν προηγηθεῖσαν περίοδον ἐκ τῆς κρίσεως τοῦ ποιητικοῦ ἀγῶνος προέκυψαν ἐπικρίσεις ἐν ταῖς ἐφημερίσιν καὶ ἔριδες, οὕτω καὶ κατὰ ταύτην τὴν περίστασιν τὸ πάθημα τῶν κριτῶν ὑπὸ τοῦ πονηροῦ μεταφραστοῦ τοῦ Hadrian τοῦ P. Heyse, ὅστις ἦτο ὁ Α. Βλάχος, παρήγαγε συζητήσεις τινὰς καὶ ἐπικρίσεις καὶ ἀπολογίας. Ταύτας περιέχει κατὰ μέγα μέρος ὁ Πρόλογος τοῦ Ἀγγ. Βλάχου προτεταγμένος εἰς τὸν Ἀντίνοον, τὴν ὑπὸ τοῦτο τὸ ὄνομα δημοσιευθεῖσαν μετάφρασιν τοῦ Hadrian — Τὸ ἐπόμενον ἔτος οὐδὲν ἐβραβεύθη ἐπηνέθη δὲ ἡ Κρητικὴ τοῦ Α. Ἀντωνιάδου, ποίημα ἐπικὸν εἰς δακτυλικὸς στίχους· τῷ δὲ 1868 ἐβραβεύθη ἡ κωμωδία Ὁ λοχαγὸς τῆς ἐθνοφυλακῆς, ἧς ὁ ποιητὴς Ἀγγελος Βλάχος δὲν ἐφάνέρωσε τότε τὸ ὄνομα του, ἐγνωστοποίησε δὲ μόνον ὅτι, ἐὰν ἐνίκη, ἀφιέρωνε τὸ χιλιόδραχμον γέρας εἰς τὴν ἐπὶ τοῦ Κρητικοῦ ἀγῶνος κεντροκῆν Ἐπιτροπὴν, πρὸς ἣν καὶ ὄντως ἐπέμφθη. Τῷ 1869 ἐβραβεύθη μὲν Ὁ πλουτήσας σκυτοτόμος, κωμωδία τοῦ Α. Ἀντωνιάδου ἐπηνέθη δὲ τοῦ αὐτοῦ ὁ Κρίσπος τραγωδία. Τῷ 1870 ἐβραβεύθησαν δύο ποιήματα Ὁ Ἀντίβας ἐν Γόρτυνι τοῦ Κ. Βερσῆ καὶ Τὸ φρόνημα τῶν Χριστιανῶν τοῦ ἀνωτέρω Α. Ι. Ἀντωνιάδου, διαιρεθέντος

καὶ πάλιν τοῦ χιλιόδραχμου ἐπαθλου, ἐπηνέθησαν δὲ ἕτερα δύο ὁ Θησεὺς τοῦ Ἀριστομ. Προβλεγγίου καὶ Ὁ κόμης τῶν Σαλώνων τοῦ Σπ. Λάμπρου. Τῷ 1871 ἐκ 45 ὑποβληθέντων διαφόρου εἶδους ποιημάτων οὐδὲν ἐβραβεύθη· διὰ δὲ τῶν 1000 δραχμῶν ἡγοράσθη ἡ προτομή τοῦ ποιητοῦ Ἀλεξάνδρου Σούτσου, ἔργον τοῦ ἐκ Σμύρνης καλλιτέχου Πραξίου. Τότε δὲ ἀπεφασίσθη, συναινοῦντος καὶ τοῦ ἀγωνοθέτου, νὰ διαιρεθῆ ὁ ποιητικὸς ἀγῶν κατὰ τὰ εἶδη τῶν ποιημάτων οὕτως, ὥστε κατ' ἔτος νὰ κρίνονται ὁμοειδῆ ποιήματα (Λόγ. Βουτσινᾶ σ. 55). Τῷ 1872 λοιπὸν ἐκρίθησαν 27 δραματικά ποιήματα, ὧν δύο ἔλαβον τὸ βραβεῖον, εἰς δύο πάλιν διηρημένον, ἐκ χειρὸς τοῦ ἀγωνοθέτου, ἐπιδημοῦντος ἐν Ἀθήναις, ὁ ἱατρὸς Α. Ἡλιάδης διὰ τὴν κωμωδίαν Ὁ ἐραστὴς γλάστρας καὶ ὁ Α. Ι. Ἀντωνιάδης διὰ τὴν τραγωδίαν Ἄρις ὁ Εὐδαμίδα. Τῷ 1873 ἀγνωεῖται τίς ἐβραβεύθη. Ὁ πρύτανης τοῦ ἔτους Κ. Παπαβήγγου δὲν ἔκρινεν εὐλογον νὰ μνημονεύσῃ τὰ ἀποτελέσματα τοῦ ἀγῶνος. Ἀντὶ τούτου ἐκφέρει κρίσεις τινὰς περὶ τῶν ἐν τῷ Πανεπιστημίῳ τελουμένων πνευματικῶν ἀγῶνων ἄξιως ἀναγνώσεως (Λόγ. αὐτοῦ σ. 17). Τῷ 1874 ἐβραβεύθη τὸ ἐπικὸν ποίημα Ὁ Κόδρος τοῦ Γ. Βιζυηνοῦ, μαθητοῦ τῆς Δ' τάξεως τοῦ γυμνασίου. Τῷ 1875 ἐβραβεύθησαν ἐκ 33 δραμάτων πάλιν δύο, Ὁ Σαμψῶν τραγωδία τοῦ Κ. Βερσῆ καὶ Ἡ ἄπιστος κωμωδία τοῦ παλαίως μνημονευθέντος Α. Ι. Ἀντωνιάδου. Τῷ 1876 τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ ἀγῶνος ἀγνωεῖται. Ὁ πρύτανης τοῦ ἐπομένου ἔτους Α. Ἀναγνωστάκης ἀγγέλλει ἐν τῷ λόγῳ αὐτοῦ ὅτι «ὁ ποιητικὸς ἀγῶν κατηργήθη σιωπηλῶς, παραιτηθέντος τοῦ ἀγωνοθέτου τῆς τέως χρηματικῆς χορηγίας. Καὶ ἴσως μὲν πρόσκαιρὸς τις διακοπὴ δὲν εἶνε ἀξιοθρήνητος, ἵνα δοθῆ τῷ νέῳ ἡμῶν Παρνασσῷ ἡ δέουσα ἀνεσις εἰς εὐρωστοτέρας βλαστήσεις· ἀλλ' οὐδὲν ἦτον ἡ Ἀκαδημαϊκὴ Σύγκλητος, δις μέχρι τοῦδε λαβοῦσα πείραν τοῦ παλιμβούλου τῶν ἀγωνοθετῶν, ἀπεφάσισεν ἵνα τοῦ λοιποῦ μηδεὶς ἀγῶν ἦναι δεκτὸς ἐν τῷ Πανεπιστημίῳ, ἐὰν μὴ πρῶτον κατατεθῆ ἀμετακλήτως τὸ πρὸς συντήρησιν αὐτοῦ κεφάλαιον».

Εἶνε τις ἥμιστος ἀξίερατος ἔταν ἐκ καθήκοντος θέλει νὰ φαίνεται τοιοῦτος.

Διὰ τὸν ἀγαπῶντα καὶ ἀγαπώμενον δὲν ὑπάρχει πλέον οὔτε μοναξία, οὔτε κενόν.

Τὰ σχέδια εἶνε τὸ πραγματικὸν μέρος τοῦ οὐραίου.

Τὸ παρὸν ἔχει ἀνάγκην μέλλοντος· σπανίως εἶνε αὐταρκές.

Ο ΑΡΙΘΜΟΣ ΤΟΥ ΣΥΝΤΑΓΜΑΤΟΣ

Φρικτός είναι ὁ ἀλήτης. ἐνῶ ἡ ἐξοχὴ εἶνε λαμπρά. Εἶνε ἐκ τῶν συνήθως περιπλανωμένων κατὰ τὴν ἐποχὴν τοῦ θέρους, ἀλλ' ἔχει τόσο κακὸν τὸ ἐξωτερικόν, ὥστε τὸν ἀπέπεμψαν ἐξ ὅλων τῶν ἀγροτικῶν ἐπαύλειων. ὅπου ἀπετάθη πρὸς εὐρεσίαν ἐργασίας. Ἡ ἐκ μελίας βράβειος ἐφ' ἧς ἐρείδεται φαίνεται μᾶλλον σιδηροῦν ἐργαλεῖον φονέως ἢ βακτηρία ὀδοιπόρου, εἰς τὴν ὀπισθίαν δ' ὄψιν τοῦ ἐκ πανίου ἐπενδύτου του, πινακοῦ ἐξ ἰδρωτός καὶ κόνεως πρέπει βέβαια νὰ ὑπάρχῃ ἐγκεχραγμένος διὰ μελάνης ἀγενής τις ἀριθμὸς, ὁ ἀριθμὸς μητρώου κατέργου ἢ εἰρκτής.

Τίνα ηλικίαν ἔχει; Οἱ δυστυχεῖς δὲν ἔχουσιν ηλικίαν. Ὑψήλιος καὶ ἰσχνὸς βαδίζει μὲ τὴν εὐλινοσίαν νέου καὶ ἐντούτοις ὁ τραχὺς αὐτοῦ κίτρινος μύσταξ, ὁ ἐπί τῆς ἡλιοκαυθῆς μορφῆς του ἐκτεινόμενος, ἀρχίζει ἤδη νὰ καθιστᾶται ὑπόψιος. Ὅπως δὴποτε δὲν αἰσχύεται διὰ τὴν πενίαν του. Ἐποποθέτησεν ἀγερώχως πρὸς τὰ ὀπισθεν τοῦ κρανίου του τὸν διακεκαυμένον ὑπὸ τοῦ ἡλίου πλατύγυρον πῖλόν του καὶ ἐν τῷ μέσῳ τῆς μορφῆς του τῆς ἐχούσης χροιάν κατεργασμένου δέρματος λάμπουσι πλήρεις τόλμης οἱ σκαῖοι γαλανοὶ ὀφθαλμοὶ του, βαδίζει δὲ γυμνὸς φειδόμενος ἀναμφιβόλως τοῦ ζεύγους τῶν χονδρῶν κερρωτῶν ὑποδημάτων του, ἐξαρτωμένων ἀπὸ τοῦ στρατιωτικοῦ του σάκκου. Μὲ βῆμα εὐσταθές, μὲ τὴν κεφαλὴν ἐπηρμένην, ἔχων τι τὸ αὐθαδὲς καὶ στρατιωτικὸν εἰς τὸ ἦθος ἀκολουθεῖ ἀτραπὸν στενοτάτην κειμένην μεταξὺ δύο ἐκτεταμένων σιτοφόρων ἀγρῶν, οἱ δὲ ὑψηλοὶ στάχυς ἀνέρχονται μέχρι τῶν ὤμων του.

Ἄγνοεῖ ποῦ ἡ ὁδὸς ἐκείνη ἄγει.

Περίξ αὐτοῦ ἡ πεδιάς ἐκτείνεται ἀπέραντος, ἐρήμη, ἀκίνητος ὑπὸ τὸν βρῦν καύσωνα τοῦ Ἰουνίου· δεξιόθεν αὐτοῦ εὐρίσκονται ἀγροὶ σίτου, βρίζης, βρώμης· ἀριστερόθεν πάλιν ἀγροὶ βρώμης, βρίζης, σίτου. Μόνον ἐκεῖ πέραν φαίνεται μακρὸς στοίχος πρασίνων λευκῶν, πρὸς ἃς ἵπταται εἰς κέραξ, μακρότερον δὲ, πολὺ μακρότερον κεινταὶ δασώδεις λόφοι, περιβαλλόμενοι γλυκερὸν κυανοῦν χρῶμα ἐν τῇ φαιῇ ὁμίχλῃ τοῦ ὀρίζοντος.

Ὁ ἀνὴρ βαδίζει ἐπὶ τῆς μονοτόνου ἀτραποῦ. Ἐδῶ μὲν βρῖθουσιν ἀνά μέσον τῶν σπαρτῶν οἱ κυκνοὶ, ἐκεῖ δὲ οἱ μήκωνες. Ἐγγύτατα αὐτοῦ γρύλλος τις φωνεῖ ἰσχυρότερον τῶν ἄλλων ὡς ἐν ἀπελπισίᾳ. Ὁ ὀδοιπόρος σταματᾷ καὶ ὁ γρύλλος εὐθὺς σιωπᾷ. Οὐδεμία νεφέλη φαίνεται εἰς τὸν οὐρανόν, ὅπου θριαμβεῖ ὁ ἀπαστραπτῶν μεταμνησθρινὸς ἥλιος. Ὁ ἀλήτης ἀπομάσσει διὰ τῆς χειρὸς τὸ κεκαλυμμένον ὑπὸ

τοῦ ἰδρωτός μέτωπον καὶ ἐγείρων ἀποτόμως τὴν κεφαλὴν ῥίπτει βλέμμα ζοφερόν πρὸς τὸν διαυγῆ οὐρανόν.

Τὴν προτεραίαν εἰς τὴν κώμην, ἐνθα ἀφίκετο περὶ τὴν ἐσπέραν, ἔκρουσεν ὄλας τὰς θύρας ὑπανεγείρων μόλις τὸν πῖλον καὶ μετὰ φωνῆς βραγγητικῆς καὶ ταπεινῆς ἠρώτησεν:

— Ἐχει ἐδῶ καμια δουλειά;

Πανταχοῦ δὲ ἀπήντησαν αὐτῷ ἀφοῦ ἐπεσκόπουσαν αὐτὸν πρότερον ἀπὸ κεφαλῆς μέχρι ποδῶν διὰ βλέμματος, ἐν ᾧ διεφαίνετο ἡ δυσπιστία τοῦ χωρικοῦ ἢ ὁ τρόμος τῆς οἰκοδεσποίνης:

— Ὅχι... δὲν ἔχουμε ἀνάγκην.

Ἀπέμενον αὐτῷ δεκαπέντε λεπτά. Ἠγόρασε τεμάχιον ἄρτου καὶ τρώγων ἐξηκολούθησε τὸν δρόμον τοῦ βαδίζων πρὸς τὸ μέρος ὅπου ἤστραπτε τὸ λυκόφως.

Παρά τὴν ὁδὸν ἔρρεε βυάκιον ἐκυψε πρηνῆς καὶ ἐπιεν ἐξ αὐτοῦ. Εἶτα ὅτε ἐπῆλθεν ἡ νύξ — νύξ Ἰουνίου καθ' ἣν ἔλαμπον φωτεινοὶ οἱ ἀστέρες — ἐπήδησεν ἕνα σραγγμὸν καὶ κατεκλίθη ἐντὸς τοῦ ἀγροῦ ἔχων τὸν σάκκον του ὡς προσκεφάλαιον· ἐπειδὴ δὲ ἦτο κατὰκοπος, ἐκοιμήθη μέχρι τῆς ἀνατολῆς τοῦ ἡλίου.

Ἐστενοχωρεῖτο ἰδίως διότι πρὸ τριῶν ἡμερῶν ἔλειπεν αὐτῷ ὁ καπνός.

Ἀφυπνίσθη ἐπὶ τοῦ ἡγροῦ χόρτου μὲ τὸ σῶμα νεκρωμένον, ἠγέρθη μετὰ κόπου φρίστων ὑπὸ τὰ ῥάκη του καὶ ἐψιθύρισε ὑποκώφως: «Νὰ πάρ' ἡ ὀργή!»

Κατόπιν ἐξηκολούθησε τὸν δρόμον του ἐπὶ τῆς δημοσίας ὁδοῦ, διερχομένης διὰ τινος δάσους.

Ἡ πρωία ἦτο θελκτική. Δροσερὸν ἄρωμα ἐξήρχετο ἀπὸ τὰ πράσινα τοῦ δάσους βάθη· παρὰ τὴν ὁδὸν ἡ χλόη τόσο ἦτο ἐμπεποτισμένη ὑπὸ τῆς πάχνης, ὥστε ἐφαίνετο ὡχρὰ, ἦσαν δὲ διεσπαρμένα ἐν αὐτῇ μυρία ἀγροτικά ἀνθύλλια λευκά, ἐρυθρά, ἰώδη, ἀγνότατα! Ὑπερῶν τῆς κορυφῆς τῶν ὑψικόρων δένδρων ὁ ἀνατέλλων ἥλιος ἐξηκόντιζεν ἤδη εἰς τὰ φύλλα τοὺς πρώτους αὐτοῦ ἐκ σπινθήρων πυραύλους. Εἰς ἀπόστασιν ὀλίγων βημάτων ἀπὸ τοῦ ὀδοιπόρου δύο χαριέντες κόνικλοι μὲ τὴν κέρκον ἀνυψωμένην, δεικνύοντες τὰ λευκά αὐτῶν νῶτα διέσχισαν σκιρτῶντες τὴν ὁδὸν καὶ ἐξηφανίσθησαν ἐντὸς λόχμης. Τὰ πτηνὰ ἔψαλλον θορυβωδῶς.

Ὁ ἀλήτης ἀπεναντίας ἀνελογίζετο τὸ φοικαλέον παρελθόν του.

Ἐκθετον ἀνατραπὸν ὑπὸ τροφοῦ δυστρόπου εἰς τι χωρίον οὐδὲν ἄλλο ἐνεθυμείτο ἐκ τῆς παιδικῆς του ηλικίας εἰμὴ τὸν διηνεκῆ δρόμον του, ἐνώπιον τῆς γραίας, ἐτοίμην πάντοτε ἐχούσης τὴν χεῖρα πρὸς βράσιμακα. Ἠύξησεν ἐν τούτοις ὅπως δὴποτε καὶ ἐγένετο εὐρωστον μεῖράκιον σταχυολογοῦν μετ' αὐτῆς εἰς τοὺς ἀγρούς ἢ συνά-

ζον ζύλα εἰς τὰ δάση. Ὅλος ὁ κόσμος ἐφοβεῖτο τὴν τροφὸν του, ἧτις ἔχειρε φήμην μαγίσσης καὶ τὸ ἐπίστευεν ὅπως αὐτὴ καὶ αὐτὴ ἡ ἴδια. Εἶχε παραδόξως δεισιδαιμονίας καὶ ὁσάκις εὐρισκεν εἰς τὸν ὀρνιθῶνά της ὄν τι ἦττον τῶν ἄλλων λευκόν, τὸ συνέτριβε διὰ τοῦ πεδίλου τῆς πεπεισμένη ὅτι περιεῖχεν ὄφιν. Ἐπέτρεψεν εἰς τὸ παιδίον νὰ μεταβῆ εἰς τὸ σχολεῖον, ὅπου ἔμαθεν ἀνάγκωσιν, γραφὴν καὶ ἀριθμητικὴν. Ἄλλ' οἱ σύντροφοί του μικροὶ χωρικοὶ ῥοδοκόκκινοι καλῶς τρεφόμενοι καὶ κακεντρεχεῖς, τὸν ἀπεκάλουν νόθον, ἢ τέκνον μαγίσσης. Περιφρονοῦμενος ὑπ' αὐτῶν τοὺς ἐμίσει καὶ ἐκείνος, ἐπηκολούθησε δὲ ἀναριθμητοὶ μάχαι, ἐξ ὧν διὰ καλῆν του τύχην ἐξήρχετο πάντοτε σχεδὸν νικητής.

Ἐν ἡλικίᾳ δεκατεσσάρων ἐτῶν, μετὰ τὸν θάνατον τῆς γηραιᾶς τροφοῦ του, δὲν θὰ εὐρίσκεν ἔργον κανὲν εἰς τὸ χωρίον, ἀν ἔλειπεν ὁ ἀμαξηλάτης ὅστις εἶχεν ἀναλάβει τὴν μετὰ τοῦ σιδηροδρόμου συγκοινωνίαν καὶ εἶχεν ἀνάγκην ἐνὸς μικροῦ ὑπηρετοῦ διὰ τὸν σταῦλον. Ἐλάμβανε τρεῖς δραχμάς τὸν μῆνα μισθόν, τροφήν σκύλου καὶ ἐκοιμάτο εἰς τὸν ἀχυρῶνα. Μισοῦμενος ὑπὸ τῶν νέων τοῦ χωρίου, χλευαζόμενος ὑπὸ τῶν νεανίδων, θεωρούμενος ὡς ἡλίθιος, διότι ἦτο ἀκοινωνήτος, οὐδέποτε μεταβάς εἰς τὴν πόλιν κειμένην εἰς τριῶν λευγῶν ἀπόστασιν ἐκείθεν, ἐγένετο βαθμηδὸν ὑψηλὸς καὶ ῥωμαλέος νεανίας, ὅτε ἐπιστάσης τῆς στρατευσίμου ηλικίας κατετάχθη εἰς τὸν στρατὸν καὶ ἀπεστάλη εἰς τὸ 75^ο σύνταγμα τοῦ πεζικοῦ.

Αἱ μόναι εὐάρεστοι ἀναμνήσεις τοῦ βίου του ἀνήγοντο εἰς τὴν ἐποχὴν ἐκείνην τῆς πρώτης ἐν τῷ συντάγματι ὑπηρεσίας του. Διὰ πρώτην φοράν ὁ παρίας αὐτός, ὁ καταδικασμένος εἰς τὴν δυστυχίαν ἐγνώρισε τὸ αἶσθημα τῆς ἰσότητος καὶ τῆς δικαιοσύνης. Ἡ στολή ἦτο πολὺ βαρεῖα κατὰ τὸ θέρος καὶ πολὺ λεπτή κατὰ τὸν χειμῶνα, ὅλοι ὅμως οἱ στρατιῶται τὴν περιεβάλλοντο ἢ τροφῇ ἢ ἀηδῆς συνήθως, ἀλλ' ὅλοι τὴν ἔτρωγον ὡς αὐτός. Εἰς τὸν κοιτῶνα ἐπὶ κλίνης κειμένης ἐγγύτατα τῆς ἰδικῆς του κατεκλίετο εἰς ὑποκόμη, καταταχθεὶς εἰς τὸν στρατὸν μετὰ τινος ἀκολασίας. Ἐν τῷ συντάγματι ὠμίλου πρὸς ἀλλήλους οἱ ἄνδρες εἰς ἐνικὸν ἀριθμὸν, ὡς σύντροφοι. Αὐτοῖσι πρὸς μεγάλην του ἐκπληξιν ἡ ἀξία ἐκάστου ἦτο ἴση πρὸς τὴν τῶν ἄλλων, διὰ τὸ ἀνυψωθῆν δὲ τις ὑπὲρ τὴν τοιαύτην ἰσοπέδωσιν, μία μόνη ἀρετὴ ἤρει, ἡ ὑπακοή. Τὴν ἀρετὴν ταύτην ἐξήσκησεν ἀκόπως. Νοημονέστερος καὶ ἦττον ἀγράμματος πλείστον ἐκ τῶν ἀγροικῶν συστρατιῶτων του ἀπέκτησεν εὐθὺς μετὰ τὸ πρῶτον τῆς ὑπηρεσίας του ἔτος τὸν βαθμὸν τοῦ δεκανέως, καὶ μετὰ τὸ δεύτερον ἔτος προήχθη εἰς λοχίαν. Ἐκτοτε οἱ ἄλλοι νεοσύλλεκτοὶ ἔφερον ἀμέσως

πρῶτοι τὴν χεῖρα εἰς τὸ πιλίκιον ὁσάκις τὸν συνήντων εἰς τὰς ὁδοὺς τῆς πόλεως, ἐνθα ἐστάθημεν τὸ σύνταγμα.

Ἦρκεσε μία στιγμή μῆθης, παρφοροσύνης ὅπως τὸν κατασρέψῃ. Ἦρχιζε νέαν θητεῖαν καὶ εἶχε πρὸ ὀλίγου προδιβασθῆ εἰς ἐπιλοχίαν. Ἡμέραν τινὰ καθ' ἣν ἔφερον ἐντὸς τοῦ θυλακίου του τὰ χρήματα τοῦ λόχου του, ἐξ αἰτίας τριῶν ποτηρίων ἀψίνθου ἅτινα ἐρρόφησε κατὰ σειρὰν πρὸς ἐπίδειξιν, πρὸς χυδαῖον πείσμα χάριν κακοτρόπου τινὸς γυναικίου κατέστη κλέπτῃς, ἐγυληματίας. Ἀπὸ τοῦ σημεῖου ἐκείνου καὶ πέραν ὁ βίος του καθίστατο φρικώδης. Ἐν αἰφνιδίῳ ἀστραπῇ τοῦ λογιμοῦ του ἔβλεπεν ἑαυτὸν κεκυφῶτα ἐξ αἰσχύνης ἐμπροσθεν τῶν ἐπαμίδων καὶ τῶν παρασῆμων τῶν στρατοδικῶν. Εἶτα ἐπήρχοντο τ' ἀτελεύτητα ἔτη τῆς ἐν Ἀφρικῇ διαμονῆς του εἰς τὸ τάγμα τῶν καταδικῶν, τῆς ὑπὸ τὸν φλογερόν ἥλιον ἐργασίας περὶ τὰς ὁδοὺς. Ἐξῆλθεν ἐκ τῆς κειμένου, ἐκ τῆς ἀτιμίας ἐκείνης μὲ τὴν ἀσβεστον δῖψαν τοῦ ἐμπαθοῦς μεθυσσοῦ, μὲ τὴν σηπεδόνα τοῦ ἐλαττώματος βιβρώσκουσας τὸ σῶμα του μέχρι τῆς καρδίας.

Οὐδεμία πλέον παρουσιάσθη αὐτῷ τύχη, οὐδεμία εὐκαιρία. Μετὰ τὸ πέραν τῆς ποινῆς του οὐδένα συνήντησε τὸν βοηθῶντα. Περιπλανώμενος ἐδῶ μὲν ὡς ἐργάτης ἐκεῖ δὲ ὡς χειρῶναξ διέτρεχε τὰς ὁδοὺς ἀλήτης, καταδικωμένος ὑπὸ τοῦ παρελθόντος του. Ὅσάκις ἐπέινα πολὺ, διέπραττε μικρὰς κλοπὰς, ἐλωποδύει ὡς ἐν Ἀλγερῇ. Ἡ βαρεῖα παλάμη τῆς δικαιοσύνης ἐπαλειημένως ἐπέσεν ἐπὶ τοῦ ὤμου του. Ποῦ ἄρα γε εὐρίσκετο πρὸ δύο ἐτῶν; Εἰς τὴν φυλακὴν. Καὶ κατὰ τὸν παρελθόντα χειμῶνα; Πάλιν εἰς τὴν φυλακὴν. Πρὸ τριῶν δὲ ἡμερῶν περιπλανώμενος εἰς τὸ ἀγνωστον ἐκείνο μέρος, δὲν ἠδυνήθη νὰ εὕρῃ ἐργασίαν, ἐνῶ ὁ θερισμὸς εὐρίσκετο εἰς τὴν ἀκμὴν του. Εἶχε δαπανήσει καὶ τὸν τελευταῖον αὐτοῦ ὀβολόν, εἶχε φάγει καὶ τὸ τελευταῖον ψιχίον τοῦ ἄρτου του. Τί θὰ ἐγένετο; τί νὰ πράξῃ;

Ἐξακολουθῶν νὰ βαδίζῃ ἐπὶ τῆς δημοσίας ὁδοῦ ἀφίκετο εἰς τρίοδον. Σταυρὸς ἠγείρετο αὐτοῖσι ἐξ οὗ ἐκρέματο ἀτέχνως γεγλυμμένος ἐπὶ ζύλου Χριστός, οὗ τὰ χρώματα εἶχον ἐξαλειφθῆ ἐκ τῆς βροχῆς.

Ἦψωσε τοὺς ὤμους καὶ ἐτράπη πρὸς ἀριστερά.

Διακόσια βήματα ἀπωτέρω εἶδε ὠραῖαν λευκὴν ἐπαυλιν χωριζομένην ἀπὸ τῆς ὁδοῦ ὑπὸ πρασίας καὶ τάφρου εὐρείας. Νεαρά γυνὴ φέρουσα κυανὴν προνήνην ἐσθῆτα καὶ προφυλάττουσα τὴν κεφαλὴν δι' ἀλεξῆλιου ἐνεφανίσθη εἰς τὸ πρόστοον καὶ ἐκάλεσε μικρὸν παιδίον παίζον ἐπὶ τῆς χλόης μετὰ μεγάλου κυνὸς τῆς Νέας Γῆς.

— Παιδί μου, παιδί μου! . . .

Τὸ παιδίον ἔδραμε πρὸς τὴν μητέρα του, ὃ δὲ κύων μακρινῶς ἐπλησίασε πηδῶν εἰς τὴν τάφρον καὶ ἐκείθεν ὑλάκτει καὶ πολὺ μετὰ τὴν παρέλευσιν τοῦ ἀποισίου ὕδωρος.

Ἐδειξε τὴν πυγμὴν πρὸς τὴν κατοικίαν ἐκείνην τῶν πλουσίων, ἔνθα καὶ αὐτὰ τὰ πρωινὰ ἄνθη ἐφαίνοντο ἀποπνεύοντα εὐδαιμονίαν καὶ καταλαμβανόμενος αἴφνης ὑπὸ ζοφεράς ἀνάγκης μονώσεως εἰσῆλθεν εἰς ἀτραπὸν βαινύσαν μίσην τῶν ἄγρων.

Οὕτως εὐρέθη ἐν τῇ ἐκτεταμένῃ ἐκείνῃ πεδιάδι ἐν τῷ μέσῳ τῶν ὑψηλῶν σταχυῶν, με τοὺς πόδας συντετριμένους ἐκ τοῦ κόπου, με τὴν πείναν βρέμουσαν εἰς τὰ ἐντόσθιά του, μόνος, ἀπολωλώς, ἀπελπισ.

Αἴφνης ἀλέκτωρ τις ἐξέφερε τὴν φαιδρὰν λαλιὰν του. Οἰκία τις ἔκειτο πλησίον. Ὁ ὕδωρος ἐπέινα πολύ. Τόσον τὸ χειρότερον! Θὰ ἐπήγαινε ἐκεῖ διὰ νὰ ἐπαιτήσῃ, διὰ νὰ κλέψῃ, διὰ νὰ φονεύσῃ ἐν ἀνάγκῃ. Περίστρεψε τὸ ρόπαλόν του, ἐτάχυνε τὸ βῆμα καὶ εἰς τὴν ἄκραν ὅπου ἡ ἀτραπὸς ἀποτόμως ἐκάμπτετο, εὐρέθη ἔμπροσθεν μικροῦ ἀγροκηπίου. Διῆλθε τολμηρῶς τὴν αὐλὴν πτωῶν τὰς ὄρνιθας, διηυθύνθη πρὸς τὸν χαμηλὸν οἰκίσκον, στέγην ἐκ καλάμων ἔχοντα, καὶ ἐξέτεινε τὴν χεῖρα ἐπὶ τοῦ στροφέως τῆς ὑαλιωτῆς θύρας, ἧτις ἀντέστη.

— Αἶ, ἀπὸ τὸ σπίτι! ἀνείραξε πάσῃ δυνάμει μετὰ τινος δὲ στιγμῆς διακλείμματος ἐπένελαβεν:

— Αἶ, ἀπὸ τὸ σπίτι!

Οὐδέμια ἠκούσθη ἀπάντησις. Ἄναμφιβόλως οἱ αὐτοὶ κατοικοῦντες εἶχον μεταβῆ χάριν ἐργασίας εἰς τοὺς ἀγρούς.

Ὁ ἀλήτης περιεκάλυψε τὴν δεξιὰν χεῖρά του διὰ τοῦ πεπαλαιωμένου μαλακοῦ πῖλου του, συνέτριψε διὰ τῆς πυγμῆς μίαν τῶν ὑέλων, ἀνεῦρε τὸ κλειθρον ὅπερ ἠνόητοτο ἔσωθεν καὶ δὲν ἦτο κεκλεισμένον διὰ κλειδῶς, ὤθησε τὴν θύραν καὶ εἰσῆλθεν εἰς τὴν οἰκίαν.

Εὐρέθη ἐντὸς χαμηλοῦ δωματίου, τοῦ μόνου προφανῶς κατοικουμένου ἐξ ὅλης τῆς οἰκοδομῆς. Αὐτόθι ὑπῆρχεν ἡ κλίνη, ἡ ἐστία, ἡ σκάφη ἡ σκευοθήκη, ἡ τράπεζα ἐφ' ἧς ἔκειτο εἰς ἄρτος, μία μάχαιρα μαγειρείου καὶ ἐν πακέτον καπνοῦ ἀνοικτόν, τέλος τὸ βαρὺ ἐκ ξύλου δρυὸς ἐρμάριον ὅπου ὁ χωρικός κρύπτει συνήθως τὸ χρηματόδεμά του, εἰς λουδοθικεῖα ἢ εἰς τάλληρα ἐντὸς σάκκου ἢ ἐντὸς παλαιᾶς κάλτσας.

Διὰ πρώτην φοράν ἐπὶ ζωῆς του διέπραττε κλοπὴν διὰ ῥήξεως, κινδυνεύων νὰ ὑποστῇ τὴν ποινήν τοῦ κατέργου. Ἄλλ' ἀδιάφορον! ἀφοῦ ἤρχισεν, ἔπρεπε νὰ προβῇ μέχρι τέλους.

Ἦρπασε τὴν ἐπὶ τῆς τραπέζης μάχαιραν καὶ ἐπλησίασεν εἰς τὸ ἐρμάριον διὰ νὰ τὸ διαρῆξῃ. Πλησιέστατα ὅμως τοῦ ἐπίπλου ἔγγραφόν

τι περιβαλλόμενον ὑπὸ κορωνίδος ἐκ μέλανος ξύλου ἐφείλκυσε τὴν προσοχὴν του. Μηχανικῶς ἐρρίψεν ἐπ' αὐτοῦ τὸ βλέμμα καὶ ἀνέγνωσε κατὰ πρότον ἐκτετυπωμένας τὰς λέξεις ταύτας: α 75^{ον} σύνταγμα τοῦ πεζικοῦ.»

Ἔστη ἀκίνητος.

Ἦτο ἡ ἄφρασις τοῦ ὀνομαζομένου Δυβοᾶ (Γουλιου Μαρθαίου) δεκανέως σαλπικτοῦ τοῦ 2^{ου} λόγου, τοῦ 3^{ου} τάγματος.

Ἐμελλε λοιπὸν νὰ κλέψῃ ἄνδρα ὑπηρετήσαντα εἰς τὸ ἴδιον σύνταγμα. Δὲν ὑπῆρέτησε συγχρόνως, ὅχι, ἡ χρονολογία τοῦ ἔγγραφου ἦτο πρόσφατος. Ἄλλ' ἀδιάφορον!

Συγκεκρινημένος ἤδη διατάζει νὰ ἐκτελέσῃ τὴν πράξιν.

— Τί ἀνοησία! λέγει ταπεινῇ τῇ φωνῇ.

Τὸ βλέμμα του αἴφνης στρέφεται πρὸς τὴν τράπεζαν, ἐφ' ἧς κεῖται ὁ ἄρτος καὶ ὁ καπνός: ἔλαβεν ἤδη τὴν ἀπόφασίν του ὁ ἀτυχής. Κόπτει τὸ ἡμισυ τοῦ ἄρτου, ἐξάγει τὴν καπνοσύριγγά του καὶ πληροὶ αὐτὴν διὰ καπνοῦ—ἡμπορεῖ κανεὶς νὰ πάρῃ δανεικὸν αὐτὸ ἀπὸ ἑνα σύντροπον, αἶ:— εἶτα ὁρμῶν ἐκτὸς τῆς οἰκίας, εἰσδύει πάλιν, ἐνῶ τρώγει τὸν ἄρτον, εἰς τὴν ἀνά μέσον τῶν ἄγρων πλαγίαν ἀτραπὸν καὶ φθάνει εἰς τὴν δημοσίαν ὁδόν. Ὅτε δὲ διέρχεται μετὰ τὴν καπνοσύριγγα ἀνημμένην πρὸ τοῦ Ἐσταυρωμένου εἰς τὴν τρίοδον, λέγει αὐτῷ χωρὶς ν' ἀποκαλυφθῇ μετὰ μορφοσμοῦ φαιδρου, ἔνθα διατηρεῖται ἴσχυος τι τῆς εὐφύιας τοῦ παλαιοῦ τῆς Ἀφρικῆς στρατιώτου:

— Κρίμα καὶ σὺ καυμένη, ποῦ δὲν ὑπῆρέτησες εἰς τὸ 75^{ον}... ἀλλέως θὰ μ' ἔκαμνες νὰ εὐρω ἐργασίαν ἀπόψε ὅταν θὰ φθάσω εἰς τὸν σταθμόν!...

(François Coppée)

X.

ΣΚΕΨΕΙΣ ΚΑΙ ΓΝΩΜΑΙ

Ὁ διαταγμὸς ἐν τῇ συμπεριφορᾷ εἶνε ὅ,τι ἡ ἀμφιβολία ἐν τῷ πνεύματι. Πρέπει νὰ γνωρίζῃ τις τί θέλει καὶ τί πιστεύει, ἵνα προβαίη ἀσφαλῶς εἰς τὴν ζωὴν.

*

Ἔρωσ δηλητηριασθεὶς διὰ τύψων συνειδότης φέρεται ἐν ἑαυτῷ τὴν φθειρούσαν πληγὴν.

*

Υπάρχουσιν ἄνθρωποι πράττοντες ὑλικῶς τὸ ἀγαθὸν ἀδιαφοροῦντες δὲ ἀν ἠθικῶς βλάπτουσι.

*

Εἶνε παρήγορον τὸ νὰ ἐνεργῇ τις οὕτως, ὥστε ἐν πάσῃ περιπτώσει νὰ τηρῇ τὴν πρὸς ἑαυτὸν ἐκτίμησιν

*

Ὁ μὴ ἀγαπῶν οὐδ' ἀγαπώμενος εἶνε μόνος καὶ ἐρημος ἐν μέσῳ τῆς εὐθυμοτάτης ζωῆς, ἐν μέσῳ τῶν ἀμέτρων ἀγαθῶν, ἀτινα τὸν περιστοιχοῦσιν.

ΠΕΡΙ ΤΗΝ ΓΗΝ

Αἱ γερμανικαὶ ἐφημερίδες ἀναγράφουσιν τὴν τέλει-σιν παραδοσότητος συνοικεσίου: Ἐν Λότζ νεανίας δεκαοκταετής καὶ εὐπορος ἐνυμφεύθη χήραν ὑπερβδομη-κοντούδα! Ὁ εὐτυχὴς νυμφίος διὰ τοῦ γάμου τούτου ἀποκτᾷ 11 προγονούς καὶ προγονάς, ὧν ὁ πρεσβύτερος 53 ἐτῶν, εἶτι δὲ 23 ἐγγόνους καὶ 16 διεγγόνους— καὶ ὅλα αὐτὰ ἐν ἡλικίᾳ 18 ἐτῶν!

— Ἐν Βερολίῳ ὀργανίζεται τῇ πρωτοβουλίᾳ ἐνὸς ἱατροῦ καὶ ἐνὸς πλουτίου ἐμπόρου ἐκ Πιερουπόλεως νέα ἀποστολὴ εἰς Ἀθηναίαν κατὰ τὸ προσεχές ἔαρ. Μέχρι τοῦδε 40 ἐδήλωσαν ὅτι προθύμως μετέχουσι ταύτης, ἐλπίζεται ὅμως ὅτι ἀριθμὸς αὐτῶν θ' ἀνέλθῃ εἰς 300.

— Τέσσαρες υἱοὶ τοῦ βασιλέως τοῦ Σιάμ μεταβαίνουσι προσεχῶς εἰς Ἀγγλίαν ὅπως ἐκπαιδευθῶσιν ἐκεῖ. Εἶνε ἡλικίας 10—13 ἐτῶν καὶ φέρουσι τὰ ἐξῆς ὀνόματα: Κίλωακάρα, Ραμπιπατανάισα, Προδιθατιμόν καὶ Χιραπροβάτ. Οἱ νεαροὶ βασιλόπαιδες γνωρίζουσιν ἤδη τὴν Ἀγγλικὴν. Ἡ ἀκολουθία αὐτῶν θ' ἀποτελεῖται ἀναμῆς ἐξ Ἀγγλων καὶ Σιαμαίων.

— Ἐν Πιερουπόλει ἐξεδόθη ἄρτι ὑπὲρ ἀγαθοεργοῦ σκοποῦ λεύκωμα περιέχον 800 αὐτόγραφα ἡγεμόνων, πολιτικῶν, συγγραφέων, ἐπιστημόνων βίβλων καὶ ἀλλοδαπῶν. Μεταξὺ τούτων ὑπάρχει καὶ αὐτόγραφον τῆς ἡμετέρας βασιλίσσης ἔχων ὡς ἐξῆς: Εἶνε προσφιλεῖς ὁ ἐκ τῆς μητρικῆς χώρας χαίρετισμός.

— Οἱ ἐκδοταὶ τῶν ἔργων τοῦ Μακώλεϋ ἐξέδωκαν ἄρτι νέαν ἐκδοσὴν εὐηνοτάτην, περιλαμβάνουσαν ὅχι μόνον τὴν ἱστορίαν τῆς Ἀγγλίας, ἀλλὰ καὶ πάντα τὰ ἄλλα ἔργα αὐτοῦ περὶ καὶ ἔμμετρα καὶ τὰς ἀγορεύσεις του καὶ βιογραφίαν γραφείσαν ὑπὸ τοῦ Σίρ Γεωργίου Τρεβελιάν. Ἐπὶ τούτῳ ὁ εὐρωπαϊκὸς τύπος ἀναγράφει τὰς ἐξῆς βιβλιογραφικὰς ἐιδήσεις περὶ τῆς Ἀγγλικῆς ἱστορίας τοῦ Μακώλεϋ: Εἰς διάστημα ἐννέα ἐτῶν ἀπὸ τῆς πρώτης ἐκδόσεως αὐτῆς (1848) ἐπωλήθησαν 30 χιλ. τόμοι, μέχρι δὲ τοῦ 1866, 80 χιλ.—μέχρι τοῦ 1875, 132 χιλ. καὶ μέχρι τῆς σήμερον 140 χιλ. ἐν μονῇ τῇ Ἀγγλίᾳ. Ἡ ἱστορία αὕτη μετεφράσθη μέχρι τοῦδε εἰς δέκα εὐρωπαϊκὰς γλώσσας. Εἰς ἀμοιβὴν ἔλαβεν ὁ συγγραφεὺς παρὰ τῶν ἐκδοτῶν 20 χιλ. λιρῶν στερινῶν, ἧτοι 500 χιλ. φράγκων, ποσὸν τὸ ὅσον οὐδεὶς ἄλλος συγγραφεὺς ἔλαβέ ποτε. Ἀλλὰ τὰ κέρδη τῶν ἀναλαβόντων τὴν ἐκδοσὴν ὑπερέβησαν κατὰ πολὺ καὶ αὐτὸ τὸ καταβλήθην ὑπερογκον ποσόν.

— Ἰδρῦθη ἐν Βερολίῳ ἑταιρεία εἰδικῶν σκοπῶν ἔχουσα τὴν χρῆσιμοποίησιν τῶν κυνῶν ἐν τῇ στρατιωτικῇ ὑπηρεσίᾳ. Ἡ ἑταιρεία αὕτη φέρει τὸ ὄνομα Ἦρα.

— Ἐκ τοῦ γάμου τοῦ Ἀλεξάνδρου Βάττεμπεργ μετὰ τῆς αἰδοῦ Λόισιγγερ λαβῶν ἀφορμὴν ὁ ἐν Βιέννῃ ἀναποκρίτης τῶν ἀγγλικῶν καιρῶν ἀπαριθμεῖ ὅλους τοὺς εὐρωπαϊκοὺς ποιγικίπας, οἵτινες κατὰ τοὺς τελευταίους χρόνους συνεδέθησαν διὰ γάμου πρὸς γυναῖκας ταπεινῆς τάξεως. Εἶνε δὲ οὗτοι: ὁ Δουξ τοῦ Βερρὺ ἄλλοτε ἐπίδοξος διάδοχος τοῦ γαλλικοῦ θρόνου νυμφεύθει τὴν ἀγγλίδα μίς Λυδίαν Τόμψον ὁ αὐστριακὸς ἀρχιδούξ Ἰωάννης τὴν Ἄνναν Πλόγλε θυγατέρα τοῦ ἐν Ἀουστρίᾳ διευθυντοῦ τοῦ ταχυδρομείου, λαβούσαν εἶτα τὸν τίτλον Κομητῆς τοῦ Μεράν ἕτερος αὐστριακός, ὁ ἀρχιδούξ Ἐρρίκος τῷ 1868 νυμφεύθει ἐν Βόξεν τοῦ Τυρόλου τὴν αἰδοῦν Λεοπολδίνην Ὀρμαν, νῦν Βαρωνίδα Βάϊδερ. Ὁ δούξ Λουδοβίκος τῆς Βαυαρίας, ἀδελφὸς τῆς Αὐτοκρατορίας τῆς Αὐστρίας ἔλαβεν εἰς γάμον τῷ 1857 ἀγγλίδα ἀστὴν, φέρουσαν νῦν τὸν τίτλον βαρωνίδος Βαλερσέε. Ὁ πρίγκηψ Ἀδαλβέρτος τῆς Πρωσίας, ἀδελ-

φὸς τοῦ αὐτοκράτορος Γουλιέλμου Α'. ἐνυμφεύθη τῷ 1840 τὴν Ἰθρησίαν Ἐλισσερ πρώτην χορευτρίαν θεάτρου. Ὁ πρίγκηψ Ἐρρίκος τοῦ Ρέου, πατὴρ τοῦ ἐν Βιέννῃ πρεσβευτοῦ τῆς Γερμανίας, συνεζεύθη τὴν Μαρίαν Λουασσὴ ὀργηστρίδα ἱπποδρομίου. Καὶ τελευταῖος ὁ πρίγκηψ Γουσταῦος τοῦ Σάξεν Βαίμαρ τὴν δεσποινίδα Μαρκόκκια κόρην ἐκ Δαλματίας.

— Αἱ ἀμερικανικαὶ ἐφημερίδες ἀγγέλλουσι τὴν σύστασιν πολλῶν συλλόγων ἐν Νέα Ἰόρκη καὶ ἐν Λονδίνῳ, οἵτινες φέρουσι τὸν τίτλον Σύλλογοι τῶν δεκατριῶν. Σκοπὸν ἔχοντες νὰ ἐκρίψωσιν τὴν κατὰ τοῦ αἰοιμοῦ 13 πρόληψιν διαίρουσιν εἰς τμήματα, ὧν ἕκαστον ἀποτελεῖται ἐκ 13 μελῶν, συνέρχονται δὲ τὴν 13 ἐκάστου μηνὸς καὶ συγγευματίζουσι.

— Κατὰ αὐθεντικὴν στατιστικὴν ὁ ἀγγλικὸς τύπος ἠριθμεῖ κατὰ τὸ 1888: 1986 ἐφημερίδας καὶ 1593 περιοδικὰ. Ἐκ τῶν περιοδικῶν τούτων 400 εἶνε εἰδικῶς ὀρησκευτικὰ, ἐκ δὲ τῶν ἐφημερίδων 174 εἶνε καθημεριναί.

ΑΝΟΙΣΙΑΤΙΚΑ ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ

ΛΙΓΑ ΛΟΓΑΚΙΑ

Λίγα λουλούδια τοῦ βουνοῦ, γλωμὰ καὶ μαραμμένα,
Ἐπῆρες ἀπ' τὰ στήθη σου καὶ τὰ δάκρυα ἐς ἐμένα.
Κ' ἐγὼ μ' ἀγάπη τὰ θαλά ἐς ὀλόχρυσον ἀνοθυάλι
Κ' ἐδιπλοζωντανέψανε κ' ἐμύρισαν καὶ πάλι.

Λίγα λογάκια τρυφερά, γλυκὰ καὶ ἀγαπημένα,
Ἐπῆρες ἀπ' τὰ χεῖλή σου καὶ τὰ δάκρυα ἐς ἐμένα.
Κ' ἐγὼ σ' ἀν μοσχομύριστα, σ' ἀν ἀκριβὰ λουλούδια,
Μέσ' ἐς τὴν καρδίαν μου τὰ θαλά—καὶ γίνηκαν τραγουδία.

Η ΜΥΓΔΑΛΙΑ

Ἐν τὰλλα δένδρα ἡ μυγδαλία
Τῆς Ἀνοιχτῆς τὴν ἀντηλία
Δὲν θέλει νὰ προσμένῃ,
Μέσ' ἐς τὸν χειμῶνα τὸ βαρὺ
Φόρεμα ἀνοσπλεκτο φορεῖ,
Νυφούλα ἀσπροντυμένη.

Ἐτσι μιά κόρη ζηλευτῇ
Τῇ μυγδαλίᾳ βλέπει καὶ αὐτῇ
Καὶ λαχταρᾷ ν' ἀνθίσῃ.
Γι' αὐτὸ ἡ καρδίαν μου τὴν πονεῖ
Κακότυχη, τί θὰ γενῇ,
Ἄν ἔξαφνα χιονίσῃ!..

ΤΟ ΠΑΛΑΤΙ ΤΗΣ ΧΑΡΑΣ

Ἐθὲ μελα παλῆ καὶ στοιχειωμένα,
Χαλάσματα τῆς μαύρης συμφορᾶς,
Καινούργιο ἀναστηλώνεται γιὰ μένα
Τ' ὀλόφωτο Παλάτι τῆς Χαράς.

Καὶ μέσα ἐς τὸ Παλάτι θρονασμένη,
Ψηλὰ ἐς τ' ὀλόχρυσόν τῆς τὸ θρονί,
Μικρὴ βασιλοπούλα μὲ προσμένει,
Μὲ κράζει μὲ γλυκόλαλη φωνῇ.

Ἀπὸ τὰ ξένα φερωτὸς γυρίζω
Καρδίαν τῆς φέρνω ὀλοθερμῇ, πιστῇ,
Καὶ ἐς τὸ Παλάτι φτάνω—μ' ἀντικρύζω
Τῇ σιδερένια πόρτα σφαλιστῇ!

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΔΡΟΞΙΝΗΣ

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ

ΟΠΟΥ Ο ΗΓΓΗΘΕΙΣ ΝΙΚΑ

Ἐν γαλλικῇ πολίχνῃ δύο ἐργάται ἀδελφοὶ εἶχον καταληφθῆ ἀπὸ τινων μηνῶν ὑπὸ κοινῆς ἔρωτος πρὸς εὐμορφὸν ὑπὲρτίδα καπηλείου. Καὶ ὁ μὲν καὶ ὁ δὲ ἦσαν πρόθυμοι νὰ νυμφευθῶσι τὴν γόησαν, ἀλλ' ἐπειδὴ δὲν ἠδύναντο φυσικὰ καὶ οἱ δύο νὰ τύχῃσι τοῦ ποθομένου, ἀπεφάσισαν νὰ λύσωσι τὴν ἐρωτικὴν διαφορὰν τῶν οὕτω: νὰ μεταδῶσιν εἰς οἶνοπνευματωπλεῖον καὶ νὰ ζητήσωσιν ἄφθονον ροῦμι, ἐκεῖνος δὲ ἐκ τῶν δύο, ὅστις πῆρ περισσότερα ποτήρια, νὰ ἔχη εἰς τὸ ἐξῆς μόνος δικαίωμα ἐπὶ τῆς περικαλλοῦς καπηλίου. Ἡ παράδοξις μονομαχία ἐγένετο κατὰ ψυχρὰν τοῦ φεβρουαρίου νύκτα. Μετὰ τινα δὲ ἀριθμὸν ποτηρίων ὁ ἕτερος τῶν ἀδελφῶν ἐκυλίσθη ὑπὸ τὴν τράπεζαν. Ὁ νικητὴς κλονούμενος, βαρεῖαν ἔχων τὴν κεφαλὴν, ἐξῆλθεν εἰς τὸ ὑπαίθριον ἵν' ἀναπνεύσῃ καθρὸν ἀέρα. Ἀλλὰ μόλις ἔκαμε βήματά τινα ἐν τῷ σκοτεινῷ δρομίσκῳ, προσέκοψέ που, κατέπεσε καὶ δὲν ἐσηκώθη πλέον· εὐρέθη νεκρὸς ἐκεῖ ἀποθανὼν ἐξ ἐγκεφαλικῆς συμφορῆσεως προελθούσης ἐκ τῆς αἰφνιδίως ἐπιδράσεως τοῦ νυκτερινοῦ ψύχους. Τὴν ἐπομένην μετὰ τὴν κήδευσιν αὐτοῦ, ὁ ἀδελφὸς ἀναλαβὼν ἐκ τῆς μέθης ἐζήτησε τὴν χεῖρα τῆς κόρης. Οὕτως ἐν τῷ παραδόξῳ αὐτῷ ἀγωνί ἐκέρδησεν ὁ ἀπολέσας καὶ ἐνίκησεν ὁ ἠττηθεῖς.

ΜΕΓΑΛΟΦΥΗΣ ΠΑΙΣ

Τὸ ἐκπληκτικώτατον παράδειγμα προώρου διανοητικῆς ἀναπτύξεως, ἐξ ὧσιν ἀναφέρουσι τὰ χρονικὰ τῆς ἐπιστήμης, εἶνε τὸ περὶ παιδὸς τινος, Χριστιανοῦ Ἑρρίκου Χάινεκε, γεννηθέντος ἐν Λυδέκῃ τῆς Γερμανίας τῷ 1721. Τὸ παιδίον τοῦτο ἐν ἡλικίᾳ δύο ἐτῶν καὶ ἡμίσεος ὠμίλει ἐπιτροχάδην γαλλιστὶ καὶ λατινιστὶ, πλὴν τῆς μητρικῆς γλώσσης, τετραετὸς δ' ἐξέπληττε τοὺς ἀκούοντας διὰ τοῦ πλήθους τῶν γνώσεων του καὶ τῆς βαθύτητος τῶν κρίσεων. Ἐν τῇ ἡλικίᾳ ὅμως ταύτῃ τῶν τεσσάρων ἐτῶν ἀπέθανεν ὁ μεγαλοφυὴς παῖς, ὡς νὰ διέρρηξε τὸν ἀνίσχυρον ἔτι σωματικὸν φλοιὸν ἢ εἰς τόσον βαθμὸν προώρως ἐνταθεῖσα πνευματικὴ δύναμις.

Ἡ ἡλικία τῶν ἠθοποιῶν

Ἡ ὑποκριτικὴ τέχνη δὲν εἶνε βεβαίως ἐξ ἐκεῖνων τῶν ἐπαγγελημάτων, ἀτινα διὰ τῆς ἀνέτου ἐργασίας καὶ τῆς ἀφθονίας τῶν μέσων παρατείνουσιν ἐπὶ πολὺ τὴν ζωὴν· τούναντίον ἐξαντλεῖ ἐν τάχει σωματικῶς καὶ πνευματικῶς τοὺς εἰς αὐτὴν ἀφοσιωμένους. Ὁ περίφημος μῦθος Ἰφφλανδ ἐν ἔτει 1787 ἔλεγε θλιβερώτατα: «Τὰ πάντα παρέρχονται ταχύτερον δι' ἡμᾶς· αἱ χαρὰι καὶ αἱ λύπαι καὶ ἡ ζωὴ αὐτῇ! Αὐτὰ τὰ δάκρυα, τὰ ὅποια χύνομεν, αὐτὰ τὰ μειδιάματα, ἀτινα τόσον εὐχαρίστως παρέχομεν ἀπὸ σκηνῆς, μᾶς φέρουσι προώρως εἰς τὸν τάρον!» Ἐν τούτοις ὑπάρχουσι καὶ ἐξαιρέσεις· ἠθοποιοὶ τινες ἔφθασαν εἰς βαθύτατον γῆρας ἐξασκούντες ἕως ἐσχάτων ἡμερῶν τὴν τέχνην των. Ὡς μακροβιώτατος δὲ ὄλων ἀναφέρεται ὁ Ἰωάννης Νοέλ ἀποθανὼν ἐν Παρισίοις τῷ 1829

ἐν ἡλικίᾳ 118 ἐτῶν. Ὁ ἠθοποιὸς οὗτος παρίστα ἐκαοντούτης ἤδη ὢν! Ὁ Νοέλ ἐξῆσκησε τὸ ἐπάγγελμα τοῦ ἠθοποιοῦ ἐπὶ 92 ὅλα ἐτῆ ἀνελθὼν τὸ πρῶτον ἐπὶ σκηνῆς ἐν ἡλικίᾳ 8 ἐτῶν. Κατὰ τὸ μακρότατον τοῦτο διάστημα ἔλαβε μέρος ἐν ὅλων εἰς 28,010 παραστάσεις, ἀπέθανεν εἰς δράμακα 1040 φορὰς, ἐδασίλευσεν 130 φορὰς, ὑπῆρξε τίμιος ἄνθρωπος 920 φορὰς καὶ ἄτιμος 23,500.

Μεταξὺ τῶν γυναικῶν ἠθοποιῶν εὐρίσκοντι ἐν ἀρχαιότεροις χρόνοις, καὶ δὴ ἐν ταῖς χρονικοῖς τοῦ ῥωμαϊκοῦ θεάτρου, ἐφάμιλλοι τοῦ Νοέλ: ἡ ἠθοποιὸς Λουτσέγια, ἥτις παρίστα ἐν ἡλικίᾳ 112 ἐτῶν, καὶ ἡ χορεύτρια καὶ ἠθοποιὸς Γαλένια Κοπιάλα, ἥτις 90 ὅλα ἐτῆ μετὰ τὴν πρώτῃν αὐτῆς θεατρικὴν ἐμφάνισιν ἐχαιρέτεται ἀπὸ σκηνῆς τὸν Πομπήϊον ἐπὶ τῇ εἰς τὸν θρόνον ἀνακρῆσει.

ΕΔΩ Κ' ΕΚΕΙ

Μεταξὺ μεμνηστευμένων.

- Ἀφοῦ λὲς πῶς μ' ἀγαπᾷς τόσο, θὰ μοῦ κάμῃς μὰ χάρι, ὅταν θὰ ζοῦμε μαζί!
- Τὶ χάρι;
- Νὰ μὴν πίνῃς τσιγάρο.
- Σοῦ τὸ ὑπόσχομαι.
- Μὰ δὲν εἶνε μεγάλη ἡ θυσία αὐτὴ γιὰ σένα;
- Ὅχι· καὶ τόσο θ' ἀρχίσω τσιμποῦνι.

Ἡ ἐξομολόγησις.

Ὁ χωρικὸς Μανώλης ἐξομολογεῖται εἰς τὸν πνευματικὸν διὰ νὰ μεταλάβῃ.

- Μὴν ἐκλεψῃς γίδια ἔς τὸ χωριό;
- Ὅχι, ἅγιε δέσποτα!
- Κανένα πρόβατο;
- Θεὸς φυλάξοι, δέσποτά μου!

Ὁ Μανώλης ἐξερχόμενος συναντᾷ καθ' ὁδὸν ἄλλον χωρικὸν καὶ περιχαρῆς:

- Τὶ κλλά, ποῦ δὲν μ' ἐρώτησεν ὁ παπᾶ Νικόλας γιὰ γουροῦνι!

Ἡ συζήτησις ἀποστομώμενος.

Ἡ συζήτησις περὶ θανατικῆς ποιητῆς.

Ὁ ἱατρὸς κ. Π. κηρύσσεται κατ' αὐτῆς.

— Κανεῖς δὲν ἔχει δικαίωμα ἐπὶ τῆς ζωῆς τοῦ ἄλλου· λέγει συμπεραίνων.

— Καὶ τότε πῶς κάνετε τὸ γιατρό; ἐρωτᾷ ὁ ἀντιφρονῶν.

ΠΡΑΚΤΙΚΑΙ ΓΝΩΣΕΙΣ

ΠΑΙΔΕΣ ΚΑΠΝΙΖΟΝΤΕΣ

Ἡ κατὰ τῆς καταχρήσεως τοῦ καπνοῦ Γαλλικῆ Ἑταιρεία ἀπεφάσισε νὰ προβῇ εἰς ἐνεργείας ὅπως ἐπιτύχῃ τὴν ἐπιψήρσιν νόμου ἀπαγορευόντος τὸ κάπνισμα εἰς τοὺς παῖδας. Τοῦτο δὲ διότι ἐκ στατιστικῶν σημειώσεων καταφανῆς ἐγένετο ἡ βλάβη ἢ ἐπιφέρει τὸ κάπνισμα εἰς ἀνηλίκους. Ἐπὶ 38 παίδων κάπνιζόντων ἡλικίας 9—15 ἐτῶν παρετηρήθη ὅτι τῶν 27 προσεβλήθη ἡ υγεία, 12 δ' ἐκ τούτων μάλιστα ἀπέκτησαν τὰ σπέρματα βαρυτάτων νόσων.